

ÖZEL YETENEK SINAVI İLE ÖĞRENCİ ALAN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA UYGULANAN ÖLÇME ARAÇLARININ TEKNİK NİTELİKLERİNİN ANALİZİ

Yard.Doç.Dr.Mustafa GÜVENDİ
Dokuz Eylül Üniversitesi
Buca Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü

ÖZET

Bazı yükseköğretim kurumları, özel yetenek sınavı ile öğrenci almaktadır. Bu kurumlar, öğrenci seçme sınavı (ÖSS) puanlarına göre ön kayıt yapmakta, sonra bunlar özel yetenek sınavına tabi tutularak kontenjanları oranında öğrenci almaktadır. Bu kurumlara örnek olarak Güzel Sanatlar Fakülteleri, Eğitim Fakülteleri, bazı Fen-Edebiyat Fakültelerinin Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri gösterilebilir.

Bu araştırmada, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarında kullanılan ölçme araçlarının teknik niteliklerinin analizi konu olarak seçilmiştir. Araçların teknik niteliklerinin yanında, lise yetenek dersi notları, lise diploma notları, ÖSS puanları, özel yetenek sınav puanları ve üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında karşılaştırmalar yapılmıştır.

Araştırma bulgularına göre, özel yetenek sınav puanları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, özel yetenek sınav puanlarının bu kurumlara öğrenci alımında bir yordayıcı olarak kullanılamayacağı,

Kurumların, ölçme araçlarının objektiflik, kullanılabilirlik ve güvenilirlik düzeylerinde çalışmalar yaptığı, kullanılan araçların amacına hizmet ettiğinin tartışılır olduğu anlaşılmıştır.

SUMMARY

Some higher education institutions accept students by somekind of special aptitude tests. These institutions register students according to their student selection Test (ÖSS) score, after that those students take Special Aptitude Test and are registered according to the capacity of the institution. Faculties of Fine Arts, Faculties of Education and Arts. Music and Physical Education and Sports Departments of some Science-Letters Faculties can be shown as examples of such institutions.

In this research, analysis of the technical quality of the means of measurement used in the higher education institutions which accept students by Special Aptitude Tests has been chosen as subject. Besides the technical quality of the means, it has been attempted to develop suggestions by comparing the first year grades in the university to the grades in skill courses in high school, high school diploma grades, ÖSS (Student Selection Test) grade and Special Aptitude Test grade.

The following points have been drawn from the results of the research:

There are no significant relations between the Special Aptitude Test grades and the first year grades and Special Aptitude Test can not be used as a mean of measurement in accepting students for those institutions,

It is disputable that those institutions attempt to improve the objectivity, practicality, reliability of the means of measurement and that the ones used serve their purpose.

GİRİŞ

Ülkemizde, hızlı nüfus artışına bağlı olarak okul çağındaki genç nüfusun sayısı hızla artmakta ve Türk Eğitim Sistemi, bu nüfusa eğitim olanakları sağlamada güçlüklerle karşılaşmaktadır. Genç kuşağa, ilk ve ortaöğretim kurumlarında asgari düzeyde de olsa eğitim olanakları sağlanabildiği halde, yükseköğretimde aynı oranda olanak yaratılmamakta ve bu durum, öğrenci velileri ile kamuoyunun büyük bir bölümünde rahatsızlık yaratmaktadır.

Azrın talebi karşılayamaması nedeniyle yapılan öğrenci seçme ve yerleştirme sınavları toplumun her kesimini önemli ölçüde etkiler duruma gelmektedir. Toplumun, sınava karşı duyarlılığının artmış olması, bu sınavların, eğitim sisteminde daha önce ve daha sonra gelen kademelerle ilişkileri içinde nasıl işlemekte olduğunun dikkatle incelenmesini gerektirmektedir. (Oral, 1985)

1964-1991 yılları arasında, yükseköğretim kurumlarına girmek için başvuran ve başvuranlardan alınabilenlerin sayılarına bakıldığında, her geçen yıl, üniversite önünde yığılmaların arttığı görülmektedir. 1964 yılında, yükseköğretim kurumlarına başvuran 33 763 öğrenciden % 56'sı olan 19.065'i bu kurumlara alınırken, 1974 yılında 229.506 başvurunun % 16'sı olan 37.211'i, 1984 yılında 436.175 başvurunun % 34'ü olan 148.766'sı ve 1991 yılında da başvuruda bulunan 872.000 adayın % 23'ü olan 199.571 öğrencinin yükseköğretim kurumlarına alınabildiği görülmektedir. Son yıllarda, alınan öğrencilerin büyük bir bölümünün Açıköğretim Fakültesi ve Meslek Yüksekokullarına alındığı da bilinmektedir. (Mihçıoğlu, 1974; ÖSYM, 1984; Baloğlu, 1990; YÖK, 1991). Yükseköğretim kurumlarına alınan öğrenci sayıları her geçen yıl arttırılsa bile, yapılan artış talebi karşılayamamaktadır. Üniversite önündeki yığılmalar sayı olarak sürekli artmaktadır.

Bu durum, öğrencileri ve ailelerini önemli ölçüde etkilemekte, üniversitelere girebilmek için her türlü maddi ve manevi güç harcanmaktadır. Özel dersanelerin açılıp yaygınlaşmasının bir nedeni de, öğrenci ailelerinin her türlü fedakârlığı yapıp, çocuklarının daha iyi yetişerek, emsallerini geride bırakmalarını sağlama yarışıdır denilebilir.

Ancak, çabalar ne olursa olsun 1974-1989 yılları arasında yükseköğretim kurumlarına başvuran ve alınan öğrencilerin sayı ve oranlarına bakıldığında, hiçbir zaman başvuruda bulunanların üçte birinden daha fazlasının üniversitelere alınmadığı görülmektedir. Bu durum Tablo:1'de daha ayrıntılı olarak görülmektedir. (Baloğlu, 1990).

Tablo:1.

Yükseköğretim Giriş Sınavına Başvuran ve Yerleşen Öğrenci Sayıları ve Yüzdeleri

Yıllar	Başvurular	Yerleşenler	
		Sayılar	Yüzdeler
1974	229.906	37.271	% 16.2
1975	280.504	68.498	% 24.4
1976	316.279	40.849	% 12.9
1977	357.426	34.639	% 10.2
1978	373.717	37.428	% 10.0
1979	434.095	40.622	% 9.3
1980	466.963	41.574	% 8.9
1981	420.850	54.818	% 13.1
1982	408.573	72.983	% 17.8
1983	361.158	105.158	% 29.1
1984	436.175	148.766	% 34.1
1985	480.463	156.433	% 32.1
1986	503.520	165.856	% 32.9
1987	628.089	174.870	% 27.8
1988	639.391	188.652	% 27.2
1989	824.128	193.665	% 23.5

Ülkemizde, yükseköğretim kurumlarına başvuran adayların büyük bir bölümü elenirken, batı ülkelerinde, üniversite önünde yığılmaların olmadığı, hatta maddi olanakları iyi olan bazı Türk ailelerinin çocuklarını değişik batı ülkelerinin yükseköğretim kurumlarında okutabildiği görülmektedir. Batı ülkelerinin yükseköğretim kurumları önündeki yığılmayı nasıl önleyebildiği Baloğlu tarafından şöyle açıklanmaktadır.

Yükseköğretime geçiş her eğitim sisteminin kilit taşıdır. Sistemi bu taş ayakta tutar. Her sistem, yükseköğretime geçiş düzeni kadar güçlü ve sağlıklıdır. Batı Avrupa ülkelerinde, üniversiteye hazırlayan lise kolları, bitirme sınavları genellikle merkezi veya bölgesel sorularla yapılan bakalorya, olgunluk veya benzeri bir diploma ile sona erer. Bu diploma hem lise bitirme, hem de bitirilen kola göre girilecek yüksekokul ya da fakülteyi belirleyen bir diplomadır. Bu nedenle bu diploma, ilk üniversite derecesi sayılır. Temel zorunlu eğitim ve sonrası eğitimi, aslında herkes ilgi ve yeteneğine göre bir mesleğe hazırlanmaya yönelik olarak düzenlenir. Yükseköğretime hazırlayan kollarla giriş, ancak temel eğitimin son döneminde çok ciddi seçmelerden geçebilen sınırlı sayıda gence tanınır. Bu sayı ile yükseköğretim kontenjanı arasında olumlu ilişki vardır. Diplomasını alan her genç genellikle yetiştirildiği alanda üniversiteye giriş hakkına sahiptir. (Baloğlu, 1990, s.129).

Ülkemizde, ortaöğretim kurumlarında yönlendirme yapılamadığından, her ortaöğretim kurumunu bitiren öğrenci yükseköğretim kurumlarına girme hakkına sahip olmakta ve büyük çoğunluk bu hakkını kullanmaktadır.

Bugün uygulanmakta olan öğrenci seçme ve yerleştirme sınavının tarihçesine bakıldığında, kontenjanın üzerinde başvurunun olması nedeniyle, bazı yükseköğretim kurumlarında 1961 yılında başladığı görülmektedir. (Mıhçıoğlu, 1969) 1974 yılına kadar Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yüksekokulların giriş sınavları ile üniversitelerin giriş sınavları ayrı ayrı yapılırken, 1974 yılında, Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi kurularak, tüm yükseköğretim programlarına girecek öğrencilerin seçimi bu merkezin sorumluluğuna verilmiştir. (Aşkar, 1985). Bu kurum, 1981 yılında da Yükseköğretim Kurulu'na bağlanarak Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adını almıştır.

1981 yılına kadar tek oturumda yapılan öğrenci seçme ve yerleştirme sınavları, bu yıldan sonra iki aşamalı yapılmaya başlanmıştır. Sınavların iki aşamalı yapılmasının nedeni incelendiğinde, 1977 yılında hazırlanan bir raporda, kullanılan testlerin güvenilirlik ve geçerliklerini artırıcı bazı önlemlerin alınmasının yararlı olacağı önerildiği, bu amaçla testlerin, kapsama uygun olmak üzere daha çok sayıda ve güçlü bakımdan aday kitlelerin yeterliklerine daha uygun sorulardan oluşması gereğinin dikkate alındığı görülmektedir. (Tezbaşaran, 1991).

Sınavın birinci aşamasında, sözel ve sayısal olmak üzere iki bölümlü testlerde, ağırlıklı olarak ortaokul olmak üzere, lise birinci sınıf düzeyinde sorular bulunmaktadır. (Baykul, 1991-1). Birinci aşamada 105 ve daha yüksek puan alan adaylar ikinci basamak sınavına girmeye hak kazanmaktadırlar.

Üniversiteye giriş için birinci aşamada kullanılan (ÖSS) testin kapsamı incelendiğinde, sözel bölüm olarak adlandırılan birinci bölümde adayların Türkçeyi kullanma güçleri ile sosyal bilimlerdeki temel kavram ve ilkelerle düşünme becerilerini yoklayan sorular bulunmaktadır. Sayısal bölüm olarak adlandırılan ikinci bölümde ise adayların matematiksel ilişkilerden yararlanma güçleri ile fen bilimlerindeki temel kavram ve ilkelerle düşünme becerilerini yoklayan sorular bulunmaktadır. (ÖSYM, 1992)

Öğrenci seçme sınavında (ÖSS), öğrencilerin sözel ve sayısal puanlarından en az birisi 0.5 veya daha büyük olan adayların bu puanları T puanına dönüştürülmekte ve daha sonra sözel ve sayısal standart puanlar toplanarak birinci basamakta aldıkları puanlar ortaya çıkmaktadır. 1982 ve daha sonraki yıllarda birinci basamak sınav puanının hesaplanmasında, ortaöğretim başarı ölçüsü de dikkate alınmaya başlanmıştır. (Tezbaşaran, 1991).

Birinci basamak sınavını aşan öğrenciler ikinci basamak sınavına çağrılmaktadırlar. İkinci basamak sınavında da Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Yabancı Dil testleri uygulanmaktadır. Öğrenciler, aldıkları puanlara göre yükseköğretim programlarına yerleştirilmektedirler.

1983 ve daha önceki yıllarda yükseköğretim programlarına kontenjanları kadar aday yerleştirilmekteydi. Çeşitli nedenlerle kaydını yaptırmayan adaylardan açık kalan kontenjanlar ise, üniversitelerce ilan edilerek ön kayıtlarla doldurulmaktaydı. Yükseköğretim Kurulunun aldığı bir karara göre, 1984 ve daha sonraki yıllarda, her program için, kayıt sırasında meydana gelecek kontenjan açıkları belirli yöntemlerle önceden saptanmakta ve yerleştirme işlemi sırasında bu husus da dikkate alınarak her programa kontenjandan belli sayıda daha fazla öğrenci yerleştirilmektedir. (ÖSYM, 1989). Bunun sonucu olarak üniversitelerce ilan edilen kontenjanlarla, yerleştirilen adayların sayısı birbirini tutmamaktadır. 1977 yılında 151.714 kontenjan belirlenmesine rağmen 175.593 adayın, 1988 yılında 161.462 kontenjan belirlenmesine rağmen 189.865 adayın ve 1989 yılında da 170.825 kontenjan belirlenmesine rağmen 195.187 adayın üniversitelere yerleştirilmesinin yapıldığı görülmektedir. (ÖSYM, 1987, 1988, 1989).

Yükseköğretim programlarına öğrenci alınmasında, Merkezi Yerleştirme ve Özel Yetenek Sınavıyla seçim olmak üzere iki farklı yöntem kullanılmaktadır.

1. Merkezi yerleştirme yöntemiyle adaylar, yükseköğretim programlarına, sınav puanları, ortaöğretim başarı puanları, yükseköğretim programları ile ilgili tercihleri ve bu programların kontenjan ve koşulları göz önünde tutularak Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince (ÖSYM) bilgisayarla yerleştirilir.

2. Özel yetenek sınavıyla seçim yöntemi, özel yetenek gerektiren yükseköğretim programlarına öğrenci alımı içindir. Bu yöntemle öğrenci alımında, başvurular doğrudan yükseköğretim programının bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumuna yapılır. Sınav ve değerlendirme işlemleri, o yükseköğretim kurumu tarafından yapılır. (ÖSYM, 1992).

Üniversiteye başvuran adayların büyük bir bölümü Merkezi Yerleştirme yöntemiyle yükseköğretim programlarına yerleştirilmektedir. Ancak, Güzel Sanatlar Fakültesi, Güzel Sanatlar Akademileri, bazı fakültelerin Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine öğrenci alımı ise özel yetenek sınavı sonuçlarına göre yapılmaktadır. Her yıl yükseköğretim programlarının kontenjanları belirlenirken, özel yetenek sınavı ile öğrenci alacak yükseköğretim programlarının kontenjanları da belirlenip Öğrenci Seçme

ve Yerleştirme Merkezince ilan edilmektedir. 1987-1989 yılları arasına bakıldığında lisans düzeyinde, özel yetenek sınavı ile yükseköğretim kurumlarına alınacak öğrenci sayılarının 1987 de 3.092 iken 1988 de 3.497 olduğu ve bu sayının 1989 yılında, 5.203'e ulaştığı görülmektedir. (ÖSYM, 1987, 1988, 1989). Ayrıca, ilgili yükseköğretim kurumlarının yetkili kurulları kararı ile kontenjanların artırılabilceği ve zaman zaman ilan edilen kontenjanları aşarak öğrenci alındığı da bilinmektedir.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumları, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin uyguladığı birinci aşama sınavında belli bir barajı aşan öğrencileri (Genellikle 105 ve daha yüksek puan alanlar) ilan edilen tarihlerde özel yetenek sınavına almaktadırlar. Sınavlarda alınan puanlar sıraya dizilmekte, en yüksek puandan başlanarak kontenjanın dolduğu yere kadar puan alan öğrenciler kayıt yapurabilmektedirler.

Sınavların amacı, yükseköğretim programlarına, bu programı tercih edenler arasından başarılı olma olasılığı en yüksek olanları seçerek yerleştirmektir. (Özçelik, 1982) Öğrencileri, ilgi ve yeteneklerine göre en uygun oldukları alana yönlendirmek ve yerleştirmek aynı zamanda yasa gereğidir de. 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 6. maddesinde, "Fertler, eğitim süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yerleştirilirler. Milli Eğitim Sistemi her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir" denmektedir. (M.E.B. 1974. s.4).

Öğrenci yaşamında bir dönüm noktası olan üniversite sınavlarında kullanılan ölçme araçlarının nitelikleri, yani kullanılan araçların ne derece isabetli ölçümler yaptığı sorusunu akla getirmektedir. Özellikle özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarında kullanılan ölçme araçlarının nitelikleriyle ilgili çalışmalara rastlanmamaktadır.

Bu araştırmada, "Özel Yetenek Sınavı ile Öğrenci Alan Yükseköğretim Kurumlarında Uygulanan Ölçme Araçlarının Teknik Niteliklerinin Analizi" problem olarak ele alınarak incelenmiştir. Öğrencilerin, lise özel yetenek dersi başarı ortalamaları (Resim-Müzik-Beden Eğitimi), lise diploma notları, Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanları, Özel yetenek sınav puanları ve üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında değişik boyutlarda karşılaştırmalar yapılmış, ayrıca, özel yetenek sınavında kullanılan ölçme araçlarının türleri, bu araçların, teknik özellikleri yönünden amacına hizmet edip edemediği ve kurumların, kullanılan ölçme araçlarının geliştirilmesine yönelik çalışmaları incelenmiş ve öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

Ülkemizde, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmeleri gerektiği yasalarda da belirtilmiş olsa da, gerekli yönlendirmenin yapıldığını söylemek güçtür. Bu nedenle özel yetenek sınavı ile yükseköğretim kurumlarına giren öğrencilerin de, diğer yükseköğretim kurumlarına giren öğrenciler gibi lise veya dengi meslek okullarından mezun oldukları görülmektedir. Öğrencilerin, yeteneği farkedilenlerin, ailelerinin veya kendi çabaları sonucu gelişebildikleri görülmektedir. Bu yetersiz ilgi,

yeteneği olan öğrencilerin belirlenmesini güçleştirmekte, çoğu zaman başka fakültelere giremeyen öğrencilerin son çare olarak özel yetenek sınavı ile öğrenci alan kurumlara başvurduğu görölmektedir. Bu araştırmada da göröleceği gibi, araştırma kapsamına giren öğrencilerin büyük çoğunluğunun Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanlarının 125'in altında olduğu, 140'ın üzerinde puan alan öğrencilerin birkaçı geçmediği anlaşılmaktadır.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumları, başvuran adaylar içinden en yetenekli olanları seçmeye çalışmaktadır. Sınırlı sayılabilecek sürelerde değişik yöntemler kullanılarak öğrencilerin gelecekteki başarıları yordanmaya çalışılmaktadır.

Verilen bir kararın yerindeliği, diğer bir anlatımla, isabetliliği, bu kararın verilmesine dayanak olan bilgilerin geçerlik ve güvenilirliğinin yanı sıra, söz konusu olabilecek bilgilerin kapsam olarak yeterliliğine ve çeşitliliğine bağlıdır. (Koç, 1985).

Özel yetenek sınavından alınan puanların isabet derecesi, yani geçerlik ve güvenilirlik düzeyi, karşılaştırıldıkları ölçütlere göre anlam kazanacağına göre, öğrencilerin, lise başarı puanlarının, Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanları ve üniversitedeki öğrenimleri sırasında kullanılan ölçme araçlarının da geçerlik ve güvenilirlik düzeylerinin yüksek olması beklenir.

Bir seçme sınavında yordama olup olmadığını en iyi şekilde ortaya koymanın yolu, adayları bu teste göre değerlendirdikten sonra hepsini programın istediği eğitime tabi tutup bu programdaki başarı durumları ile giriş testinde elde ettikleri başarı durumları arasındaki korelasyonu hesaplamaktadır...

Ancak, testin yordama geçerlik katsayısının doğru hesaplanabilmesi için;

- a.Yordayıcı test puanlarının güvenilir olması,
- b.Ölçüt puanlarının (başarı puanlarının) güvenilir olması,
- c.Ölçüt içindeki bütün faktörlerin yordayıcı test içinde temsil edilmiş olması,
- d.Yordayıcı içinde bulunan yordayıcı faktörün ölçüt içinde de bulunması,
- e.Yordayıcı ya da ölçüt puanları içinde istenmeyen bir hata ya da yanlılık katsayısının girmemesi (kopya vb) gerekir. (Ural ve Arkadaşları, 1984. s.65)

Bu araştırmada, karşılaştırmalarda kullanılacak öğrenci seçme sınavı (ÖSS) puanlarının güvenilirlik düzeylerinin yüksek olduğu bilinmektedir. Çünkü, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinde KR-20 formülü kullanılarak, uygulanan testlerin güvenilirlik düzeyleri sürekli kontrol edilmektedir.

Yapılan bazı araştırmalar incelendiğinde, merkezin ne kadar ayrıntılı çalıştığı görölebilmektedir. Örneğin; 1982, 1983 ve 1984 yıllarında yapılan öğrenci seçme sınavında (ÖSS) sorulan matematik soruları ve bunlarla ilgili madde istatistikleri üzerinde yapılan bir incelemede,

1. Öğretim programları yönünden soruların çoğunun ortaokul, 7-8 tanesinin ilkokul ve 5-6 tanesinin de lise birinci sınıf düzeyinde olduğu,

2. Soruların genellikle eğitim hedefleri ile ilgili aşamalı sınıflamasının kavrama ve uygulama basamağında olduğu,

3. Lise fen kolu mezunlarından % 30-70 arasında değişen bir bölümünün soruları cevapsız bıraktıkları,

4. Lise edebiyat kolu için daha fazla olmak üzere madde güçlük indekslerinin genellikle düşük olduğu, yani soruların genellikle öğrencilere zor geldiği,

5. Soruların ayrıncılık gücü indekslerinin genellikle yüksek sayılabilecek düzeyde olduğu,

6. Matematik alt testinin KR-20 güvenilirlik katsayısının, liselerin edebiyat ve fen kolları için yıllara göre 0.74-0.87 arasında değiştiği görülmüştür. (Baykul, 1990-1).

İdeal anlamda düşünüldüğünde, yordayıcı olarak kullanılan puanların ya da karşılaştırılacakları ölçüt puanların geçerlik ve güvenilirlik düzeylerinin yüksek tutulması güçtür. Ölçmeye karışabilecek hata kaynakları dikkate alındığında, yani hatasız ölçmenin mümkün olamayacağı gerçeği düşünüldüğünde, elde edilen puanların geçerlik ve güvenilirlik düzeylerinin sınırlı kalacağı bir gerçek olarak görülmelidir.

Aslında ne test puanları, ne de ölçüt ölçüleri mükemmel güvenilirlikte olur. Test puanlarının ve ölçüt ölçücünden ileri gelen, çeşitli etkenler işe karışır. Ayrıca, çoğu kez, test puanındaki bir etken ölçüt ölçüsünde, ya da ölçüt ölçüsünde bulunan bir etken test puanında bulunmaz. Bütün bunlar, bir testin yordama geçerliliğine olumsuz yönde, etki ederler. (Tekin, 1982. s.49).

Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasında da Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS) için kullanılan Fen Bilimleri, Türkçe, Sosyal Bilimler, Matematik testlerinin 1983-1989 yılları arasındaki güvenilirliği incelenmiştir. Tablo 2'de görüleceği gibi değişik alanlara göre güvenilirlik katsayılarının 0.86 ile 0.97 arasında değiştiği anlaşılmaktadır. Ayrıca, güvenilirlik düzeylerine yıllar itibariyle bakıldığında her yıl testlerin güvenilirlik düzeylerinin biraz daha yükseldiği görülmektedir.

Tablo: 2

Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS) Puanlarının Güvenirliğine İlişkin Yıllara Göre Dağılımı.

Alanlar	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Fen Bilimleri Testi	0.92	0.91	0.93	0.93	0.94	0.94	0.96
Matematik Testi	0.93	0.89	0.92	0.91	0.96	0.96	0.97
Türkçe Testi	0.89	0.89	0.88	0.88	0.92	0.92	0.95
Sosyal Bilimler Testi	0.87	0.86	0.88	0.89	0.91	0.94	0.93

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan bazı yükseköğretim kurumlarının, öğrenci seçiminde kullandıkları araçlar ve yöntemler arasında farklılıklar görülmektedir. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine öğrenci alımı ile ilgili olarak hazırlanan "1991-1992 Giriş Sınav Kılavuzu" incelendiğinde, öğrenci seçme sınavında 105 ve daha yüksek puan alanların önkayıt yaptıkları görülmektedir. Seçme sırasında, bölümler arasında bazı farklılıklar görülse de sınavların iki aşamalı yapıldığı anlaşılmaktadır.

Birinci aşamada öğrencilere puan verilmemekte, ancak, resim, heykel, grafik ve benzeri bölümlere başvuranlara desen çizdirilmekte, müzik bölümüne başvuranlar ise işleme sınavına alınmaktadır. Değerlendirmelerde puan verilmemekte, öğrenciler başarılı veya başarısız diye ikiye ayrılmakta ve başarılı olanlar ikinci aşama sınavına alınmaktadır.

İkinci aşama sınavında öğrenciler, her sanat dalı için ayrı ayrı özel yetenek sınavına alınmaktadır. Özel yetenek sınav jürileri sınava katılan adayların başarılarını tam not 100 üzerinden değerlendirmekte, 50 puan ve daha yukarı puan alanlar bu aşamada başarılı sayılmaktadırlar.

İkinci aşama sınavında 50 ve daha yüksek puan alanlar, başvurusunu yaptığı dalın kültür sınavına alınmaktadır. Bu sınavda, adayın sanat konularına ilgi, genel kültür ve duyarlılığını ölçmeyi amaçlayan çoktan seçmeli bir sınav biçimi kullanılmaktadır.

Son aşamada, öğrencilerin yetenek sınav puanları, kültür ve sanat duyarlılığını ölçen puanları ve öğrenci seçme sınavı (ÖSS) puanları dikkate alınarak başarı puanı denen puan belirlenmektedir. Başarı puanı 100 üzerinden % 60 yetenek + % 30 kültür + % 10 öğrenci seçme sınavı puanı toplamı olarak hesaplanmaktadır. Başarı puanları eşit olan adaylar olduğunda, yetenek puanı daha yüksek olan adaylar tercih edilmekte, yetenek puanının da eşit olması halinde, kültür puanı daha yüksek aday tercih edilmektedir. (Güzel Sanatlar Fakültesi, 1991).

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesinin "Resim-Müzik-Beden Eğitimi Giriş Yetenek Sınavları Yönergesi" incelendiğinde; Resim ve Müzik Bölümleri için farklı, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü için farklı yöntemlerle öğrenci seçildiği görülmektedir.

Buca Eğitim Fakültesinin ilgili bölümlerine de öğrenci seçme sınavında (ÖSS) 105 ve daha yüksek puan alan adaylar başvurabilmektedir. Başvuran adaylara sınav öncesi bir haftalık "Sınav Öncesi Eğitimi" programı uygulanarak, sınavlarda kendilerine aranacak nitelikler konusunda bilgilendirilmekte ve yetiştirilmektedirler.

Bu fakültenin bölümlerine de öğrenciler, iki aşamalı bir sınavdan sonra alınmaktadır. Resim ve Müzik Bölümleri için, bölüm öğretim elemanlarının tümü jüri üyesi olarak görevlendirilmekte, her öğrenci için tüm öğretim elemanları puan vermektedir.

Birinci aşamada Resim bölümüne girmek isteyenlere desen çizdirilmekte, Müzik bölümüne girmek isteyenlere, ses tekrarı, ses yeteneği ve ezgi tekrarı üzerinden puanlar verilmektedir. Her iki bölüm için de, 100 puan üzerinden yapılan değerlendirmelerde, 50 ve daha yüksek puan alanlar ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanmaktadır.

İkinci aşamada, resim bölümü aday öğrencilerine, sınav komisyonunun belirlediği bir veya iki resim yaptırılmaktadır. Bu sınavda, adayların görüş üstünlüğü, lirik çizgi estetiği ve temel resim bilgi ve becerisi ölçülmektedir. Müzik bölümünde ise adayların, müziksel işitmesi, ses yeteneği, çalgı becerisi ve temel müzik bilgisi ölçülmektedir. Öğrenci başarı puanı belirlenirken, her öğrenciye en yüksek puan veren üç öğretim elemanının puanı ile en düşük puan veren üç öğretim elemanının puanları düşüldükten sonra, kalan öğretim elemanlarının verdikleri puanların ortalaması alınmaktadır. Müzik bölümü için, bölüm içindeki toplu müzik etkinlikleri, ses yeteneğini sağlayabilmek amacıyla, kontenjanın % 60'ı kız öğrencilere, % 40'ı erkek öğrencilere ayrılmaktadır. Puan sıralamasında eşit puan çıkması durumunda, öğrenci seçme sınavı (ÖSS) puanı daha yüksek olan öğrenci önüne çıkarılmaktadır.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne girişte de, sınavların iki aşamalı yapıldığı görülmektedir. Birinci aşama sınavı eleme niteliğinde olup, esneklik, dikey sıçrama, ters mekik, barfikste kol çekme veya şnav, kasten bumerang, hız koşusu ve dayanıklılık koşusu olmak üzere toplam yedi dalda genel motorsal özellikler ve genel koordinatif özellikleri ölçen testler uygulanmaktadır. Birinci aşamanın toplam sınav puanı 65 olup, bunun % 71'i olan 46 puanı alan öğrenciler ikinci aşamaya girme hakkını elde etmektedir.

İkinci aşama sınavında da, genel oyun becerisi, cimnastik ve özel dal alanlarına göre sınav yapılmakta ve sınavın toplam puanı 35 olmaktadır. Yapılan sınavlar sonunda adayın başarısı, birinci aşamada aldığı puanlarla, ikinci aşamada aldığı puanların toplanması sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu bölümde de alınacak öğrencilerin % 60'ı erkek, % 40'ı kız olmaktadır. Puanlar büyükten küçüğe doğru sıralanmakta, öğrenci alımı puan sırasına göre alınmaktadır.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne öğrenci seçiminde de tüm öğretim elemanları görev almakta, ölçülecek özellikler için değişik istasyonlar oluşturulmaktadır. Ayrıca her aday için üzerinde onaylı fotoğrafı bulunan puanlama kartı çıkarılmakta, her istasyonda aldığı puan öğrencinin kartına yazılmaktadır. Öğrencinin elinde bulunan puan kartı sayesinde, öğrenci kendi aldığı puanı hesaplayabilmektedir. Böylece puanlamada açıklık sağlanmaktadır. (Buca Eğitim Fak. 1991).

Araştırmada kullanılacak lise resim, müzik ve beden eğitimi derslerinin üç yıllık not ortalamaları ile, üç yıllık lise öğreniminin başarı ortalaması olan lise diploma notlarının güvenilirlik düzeylerinin ne olduğu bilinmemektedir. Ayrıca, öğrencilerin üniversite öğrenimleri sırasında okudukları derslerden aldıkları puanların güvenilirlik düzeyleri de bilinmemektedir. Bu nedenlerle, bu araştırmada kullanılacak başarı puanlarının güvenilirlik düzeyleri hakkında araştırmacının elinde bilgi bulunmamaktadır. Belirtilen başarı puanlarının üzerinde yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak, özellikle üniversite başarı puanları belirlenirken, bir ders değil birkaç dersin ortalamaları alınarak karşılaştırmalar yapılmıştır. Derslerin tek tek puanlarının güvenilirliğine göre, genel ortalamanın güvenilirliğinin daha yüksek olabileceği söylenebilir.

Türk Eğitim Sisteminde öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin bazı araştırmalara rastlanmaktadır. Bu araştırmaların ortaöğretime dönük olduğu da görülmektedir. İleride,

literatür taraması bölümünde bu araştırmalardan sözedilecektir. Bu araştırmada ölçüt olarak kullanılacak lise diploma notlarının da (lise özel yetenek dersi başarı ortalamalarına göre) güvenilirlik düzeylerinin daha yüksek olabileceği düşünülebilir. Diploma derecelerinin, üç yıllık öğrenimin başarı puanlarının ortalaması olması, onun güvenilirliğinin tek tek derslere göre daha yüksek olmasını da gerektirir.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci seçiminde en yetenekli öğrenciler seçilse de, bu yeteneklerini aynen başarıya yansıtılmalarının mümkün olamayacağını kabul etmek gerekmektedir. Özel yetenekle başarı arasındaki ilişkilerin incelendiği bir araştırmaya rastlanamamışsa da, yetenek ve başarı arasındaki ilişkilerin arandığı çalışmalar görmek mümkündür.

Froehlich ve Hoyt (1959), bireysel ayrılıkların her zaman olabileceğini, ancak, yetenek, başarı arasındaki ilişkinin 0.30 ile 0.80 arasında değiştiğini, bu ilişkilerin, akademik olmayan, beceri ile ilgili bazı alanlarda 0.15'e kadar düştüğünü belirtmektedirler.

Fitzpatrick ve Morrison (1971), eğitimde bilişsel ve duyuşsal davranışların ölçülmesinde yeterli sayılabilecek pek çok ölçme yöntem, teknik ve araçları kullanarak hatalardan arınık, güvenilir ölçme sonuçları elde edilebilmektedir. Ancak, resim, grafik, tasarım, müzik, beden eğitimi vb. gibi becerisel davranış ağırlıklı derslerde, ölçme ve değerlendirme çalışmaları yeterli güvenilirlik düzeyinde yapılamamaktadır demektirler.

Jersild (1983), okul başarısı ile zekâ ilişkisi üzerinde durmuş ve ilişkinin genellikle 0.40 ile 0.60 arasında değiştiğini, bazı dersler için (fen) yüksek, bazı dersler için (edebiyat) daha düşük olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, zekâ testi puanları ile standart başarı testleri arasındaki ilişkinin daha yüksek, zekâ testi puanları ile öğretmenlerden alınan notlar arasındaki ilişkinin daha düşük olduğundan söz etmektedir.

Kepeçoğlu da (1973), yetenek başarı arası ilişkilerin, özellikle beceri ile ilgili bazı alanlarda çok düştüğünü, bu nedenle, bu tür beceri derslerinin akademik başarı ortalaması içine alınmadığını belirtmekte ve şöyle devam etmektedir.

Genel olarak, yetenekle okul başarısı arasındaki, ilişki, yani korelasyon katsayısı $r=0.50$ alınırsa, buradan basit bir yordama yapılabilir. .50'lik bir ilişkinin karşılığı (r^2) yüzde olarak % 25'tir. Görülüyor ki % 25'lik bir ilişki yüksek bir ilişki değildir. O halde, geriye kalan tüm faktörler (% 75) genel yeteneğin dışında okul başarısını etkileyen önemli faktörlerdendir. (Kepeçoğlu, 1973. s.8)

Yapılan karşılaştırmalarda, istatistiksel olarak ilişkilerin düşük olması, karşılaştırmalarda kullanılan puanların geçerlik ve güvenilirliğin yeterince yüksek olmamasından ileri gelebilir. Çünkü, eğitimde geliştirilmesi düşünülen istendik davranışların tümünü sınavlarla ölçmek mümkün olamamaktadır. Öğrencilerde geliştirilmesi düşünülen bilgi, beceri ve benzer özelliklerin ancak bir bölümü sınavlarla ölçülebilmektedir.

Bazı beceri derslerindeki başarının ölçülmesinde, puanlamaya esas olacak ölçütlerin belirlenmesinin güçlüğü dikkate alınırsa (resim, müzik), bu tür derslerden alınan puanların geçerlik ve güvenilirliğin yüksek olması da beklenmemelidir.

Ülkemizde, öğrenci başarısının ölçülmesinde yoğun olarak kullanıldığı bilinen klasik tip yazılı sınavlarla ilgili yapılan araştırmalarda bile, aynı sınav kağıdına, farklı değerlendiricilerin farklı puanlar

verdiği, aynı değerlendiricinin de aynı kağıtlara farklı zamanlarda farklı puanlar verdiği görülmüştür. (Turgut, 1984). Durum bu olunca, beceri derslerinde öğrenci başarısının değerlendirilmesinin güçlüğü daha kolay anlaşılır hale gelmektedir.

Bademci (1991), eğitimde becerisel davranışların ölçülmesinde, ölçme ve değerlendirme çalışmalarının yeterli biçimde yapılamamasının bazı nedenlerini şöyle belirtmektedir.

1. Becerisel davranışların ölçülmesinde gereken ağırlığın verilmemesi,
2. Bilişsel ve duyuşsal alanda olan yoğunlukta becerisel alanda çalışma yapılmaması,
3. Becerisel davranışları ve ürünlerini ölçmenin oldukça güç oluşu,
4. Becerisel davranışlar ağırlıklı dersleri veren öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusunda iyi yetiştirilmeyişleri.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin lise başarıları ile Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanları, Özel Yetenek Sınav Puanları ve Üniversite birinci sınıf başarı puanları gibi, sistemde birbirini izleyen ve farklı zamanlarda, farklı amaçlarla elde edilen puanlar arasındaki ilişki düzeyini ortaya koyarak, özel yetenek sınavlarının öğrenci seçiminde ne derece yordayıcı olduğu konusunda bilgi edinmek ve öneriler geliştirmektir.

"Araştırılan bir konuya ilişkin olarak daha önceden yapılmış araştırmaların sayıca sınırlı olması halinde, diğer bir deyişle, belirli hipotezlerle konuya girmenin güç olduğu durumlarda, durum belirlemeye yönelik araştırma türünün benimsendiği görülmektedir." (Koç, 1981. s.13).

Bu araştırmada da belirli hipotezleri test etmeye yönelik bir çalışma yerine, durum saptayıcı bir araştırma yapılması benimsenmiştir.

Araştırmanın genel amacı çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

1. Farklı bölüm veya fakültelerde okuyan öğrenciler arasında, sosyo-ekonomik durum, ana-baba meslekleri ve geleceğe ilişkin beklentiler konusunda istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?
2. Özel Yetenek Sınavı ile öğrenci alımı sırasında ne tür ölçme araçları kullanılmaktadır?
3. Özel Yetenek Sınavı puanlarıyla, Üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?
4. Öğrencilerin, lisede alanlarıyla ilgili okudukları derslerden aldıkları notlarla, özel yetenek sınavı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?
5. Öğrencilerin, lisede alanlarıyla ilgili okudukları derslerden aldıkları notlarla, üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?
6. Öğrencilerin, lise diploma notlarıyla, üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?

7. Öğrencilerin, Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanlarıyla, üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?

8. Öğrencilerin, Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanlarıyla, özel yetenek sınavından aldıkları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?

9. Öğrencilerin, lise diploma notlarıyla, Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?

10. Öğrencilerin, lise diploma notlarıyla, özel yetenek sınavından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler var mıdır?

11. Kullanılan ölçme araçları, teknik özellikleri yönünden, amacına hizmet edebilecek düzeyde midir?

12. Kurumlar, özel yetenek sınavında kullandıkları ölçme araçlarının geliştirilmesi konusunda çalışma yapmakta mıdır?

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Konservatuvar ve özel yetenek sınavı ile öğrenci alan iki yıllık meslek yüksekokulları dışında, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan ve lisans düzeyinde eğitim veren yükseköğretim kurumlarına her yıl 5.000'in üzerinde öğrenci alınmaktadır. (ÖSYM, 1989). Öğrencilerin ders tekrarına kalmadıkları, dört yıllık öğrenimleri sonunda mezun oldukları düşünülse bile, bugün özel yetenek sınavı ile öğrenci alan fakülte ve yüksekokulların bazı bölümlerinde 20.000'in üzerinde öğrenci bulunmaktadır. Bu sayı, mevcut ülke üniversitelerinin, öğrenci kapasitelerine bakıldığında iki veya üç üniversite öğrenci sayısına eşdeğer bir rakam olarak görülmektedir.

Durum bu olunca, diğer yükseköğretim kurumlarına öğrenci alımında kullanılan ölçme araçlarının niteliği kadar, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarının kullandıkları ölçme araçlarının niteliklerinin bilinmesi de önem kazanmaktadır. 1992 yılında ÖSS ye göre özel yetenek sınavı ile öğrenci alınan bazı programlar tablo 3'de görülmektedir.

Bir ölçme ve değerlendirme işlemi sonunda, verilen kararın isabet derecesi, kullanılan ölçme aracının o amaca yönelik geçerlik ve güvenilirliğine bağlıdır. İyi araçlar kullanılmadığı takdirde, elde edilen sayısal değerlerin fazla bir anlamının olamayacağı açıktır.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarına girmek isteyen öğrenci sayısının oldukça kabarıktığı görülmektedir. Durum bu olunca, öğrenci alımında kullanılan ölçme araçlarının geçerlik ve güvenilirliklerinin incelenip, düzeltilip, geliştirilmesi beklenir. Geliştirme çalışmaları sayesinde, daha yetenekli öğrencilerin alınması sağlanabilir. Sınava giren adaylar arasındaki en küçük ayrıntıları bile görüp, bilenle bilmeyeni ayırabilen bir ölçme aracı ölçüt alınarak kurumlara öğrenci alınması herhalde daha hakça olur.

Araştırma evrenini oluşturan yükseköğretim kurumlarında, özel yetenek sınavında kullanılan ölçme araçlarında kurumdan kuruma farklılıklar görülebilmektedir. Bu durum, araçların amaca ne derece hizmet ettiğini düşündürmektedir.

Daha iyi bir sistemin geliştirilmesi için, ya da mevcudun devam etmesi için, sistemin irdelenmesi gerekmektedir. İyi bir sınav sisteminin geliştirilmesi için de, mevcut sınav sisteminin incelenmesi ve bulgularından yararlanılması gerekmektedir.

Belirlenen nedenlerle, böyle bir çalışmanın yapılması, öneriler geliştirilmesi için araştırma yapılmasının yararlı olacağı düşünülmüştür.

Tablo: 3

1992 Yılında ÖSS'ye Göre Özel Yetenek Sınavı İle bazı Bölümlere Öğrenci Alan Yükseköğretim Kurumları (ÖSYM, 1992)

Üniversite/Fakülte	Resim, Heykel, Grafik	Müzik	Beden Eğt. ve Spor
Anadolu Üniversitesi			
a. Eğitim Fakültesi	+		
b. Uyg.Güzel San.Fak.	+		
Atatürk Üniversitesi			+
Kazım Karabekir Eğit.Fak.	+	+	
Bilkent Üniversitesi			
a. Güzel Sanatlar Fak.	+		
b. Müzik ve Sahne San.Fak.	+		
Cumhuriyet Üniversitesi			+
Eğitim Fakültesi			
Çukurova Üniversitesi			+
Eğitim Fakültesi	+		
Dicle Üniversitesi			+
Eğitim Fakültesi	+		
Dokuz Eylül Üniversitesi			+
a. Buca Eğitim Fakültesi	+	+	
b. Güzel Sanatlar Fakültesi	+	+	
Erciyes Üniversitesi			+
Fen-Edebiyat Fakültesi			
Gazi Üniversitesi			+
a. Gazi Eğitim Fakültesi	+	+	
b. Kız San.Eğt. Yük.Okulu	+		
Hacettepe Üniversitesi			+
a. Eğitim Fakültesi			
b. Güzel Sanatlar Fakültesi	+		
İnönü Üniversitesi			+
Eğitim Fakültesi	+	+	
Karadeniz Teknik Üniversitesi			+
Fatih Eğitim Fakültesi	+	+	
Marmara Üniversitesi			+
a. Atatürk Eğitim Fakültesi	+	+	
b. Güzel Sanatlar Fakültesi	+		
Mimar Sinan Üniversitesi			
Güzel Sanatlar Fakültesi	+		
Ondokuz Mayıs Üniversitesi			+
Eğitim Fakültesi	+		
Ortaoğu Teknik Üniversitesi			+
Eğitim Fakültesi			
Selçuk Üniversitesi			+
Eğitim Fakültesi	+	+	
Uludağ Üniversitesi			+
Eğitim Fakültesi	+	+	

SAYILTILAR

Bu araştırmada benimsenen sayılılar şunlar olmuştur.

1. Karşılaştırmalarda kullanılan puanların, şğrencilerin gerçek başarılarının elde edilebilen en iyi ölçüsü olabileceği,
2. Öğretmen ve öğretim elemanlarının, şğrencilerin başarısını değerlendirmede, yönetmelik esaslarına, ölçme ve değerlendirme ilkelerine göre değerlendirme yaptıkları,
3. Bilgi formunda istenen bilgilerin şğrenciler tarafından samimiyetle cevaplandırıldığı,
4. Öğrencilerin bilgilerinden yararlanılarak belirlenen, lise yetenek dersi not ortalamalarının mevcut ölçütlerin en doğrusu olduğu,
5. Fakülte idarelerince, şğrencilerle ilgili tutulan dosyalardaki bilgilerin doğru olduğu varsayılmıştır.

SINIRLILIKLAR

Araştırma, İzmir ilinde mevcut bulunan üniversiteler ile sınırlı tutulmuştur. Atatürk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesinin benzer bölümlerine de, araştırma kapsamına giren kurumların sınav yöntemlerine benzer yöntemlerle şğrenci alındığı anlaşılmıştır. Özel yetenek sınavında kullanılabilen ölçme araçlarının sınırlı olduğu dikkate alınarak, adı geçen üniversitelerde yapılacak çalışma sonuçlarının da bu araştırma bulgularından farklı çıkamayabileceği düşünölmüştür.

İzmir ilinde bulunan Dokuz Eylül Üniversitesinin, Güzel Sanatlar Fakültesi ile Buca Eğitim Fakültesinin Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri incelenmiştir. Adı geçen Fakültelerde okuyan şğrencilerin de tümü yerine, 1990-91 öğretim yılında birinci sınıfta okuyan şğrencilerin puanları ele alınıp incelenmiştir. Araştırma kapsamı, Buca Eğitim Fakültesinden 252, Güzel Sanatlar Fakültesinin Resim, Heykel, Grafik ve Müzik Bölümlerinden 56 olmak üzere 308 şğrenci ile sınırlı tutulmuştur.

İncelenen şğrenci sayısına örneklem grubu demek yerine, örnek olay grubu demek doğru olacaktır. Bu nedenle sonuçlar salt bu kurumlar için genellenebilecektir. Ancak bulguların, diğer benzer kurumlara yardımcı veriler sağlayacağı öngörölmüştür.

YÖNTEM

Bu araştırmada, özel yetenek sınavı ile şğrenci alan yükseköğretim kurumlarının, şğrenci seçiminde kullandıkları ölçme araçlarının teknik nitelikleri incelenmektedir.

Önceki bölümde de sözü edildiği gibi, özel yetenek sınavı ile şğrenci alan yükseköğretim kurumlarının kullandıkları ölçme araçlarının, amacına hizmet edip edemedikleri, bölümler ve fakülteler

arasında, sınav yöntemi ve uygulanan ölçme araçlarının türü yönünden farklılık bulunup bulunmadığı gibi sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

Araştırmada, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesinin Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ile, Güzel Sanatlar Fakültesinin Resim, Heykel, Grafik ve Müzik Bölümlerine öğrenci alımında izlenen yöntem ve kullanılan ölçme araçları incelenmiştir.

Araştırmanın amacına uygun bilgiler elde edebilmek amacı ile, bir bilgi formu hazırlanmıştır. 12 maddeden oluşan bilgi formunda, öğrenci hakkında, sosyo-ekonomik durum, anababa meslekleri ve geleceğe ilişkin beklentiler konusunda bilgi edinilmeye çalışılmıştır. Bunun dışında, adı geçen fakültelerde, araştırma kapsamına giren öğrencilerin, fakültedeki kişisel dosyaları incelenerek, araştırmada veri olarak kullanılan lise diploma notları, ÖSS puanları, özel yetenek sınav puanları ve üniversite birinci sınıfta okudukları derslerden aldıkları başarı puanları belirlenmiştir. Ayrıca, araştırma kapsamına giren bölümlere gidilerek, özel yetenek sınavlarında izlenen yöntem, kullanılan ölçme araçları hakkında bilgi edinilmeye çalışılmış, değişik öğretim elemanları ile de bireysel görüşmeler yapılmıştır.

Değişik aşamalarda toplanan bilgiler, elle kodlanmış, Ege Üniversitesi Bilgisayar Merkezinde, gerekli olan istatistiksel işlemlere tabi tutulmuştur.

Bu bölümde, bilgi formunun hazırlanıp uygulanışı araştırma kapsamına giren grubun oluşturuluş yöntemi, istatistiksel işlemlere dayanak olan verilerin nasıl toplandığı, verilerin çözümlenme ve yorumlamasının nasıl yapıldığı ve kullanılan istatistiksel teknikler hakkında sıra ile bilgi verilmeye çalışılmıştır.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırma, İzmir ilinde bulunan üniversitelerle sınırlı tutulmuştur. İzmir'de bulunan iki üniversiteden Ege Üniversitesinde Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri bulunmadığı için Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesinin Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ile, Güzel Sanatlar Fakültesinin Resim, Heykel, Grafik ve Müzik Bölümleri ile sınırlı tutulmuştur. Adı geçen fakültelerin de tüm öğrencileri yerine, 1990-1991 öğretim yılında birinci sınıfa kayıtlarını yaptıran Buca Eğitim Fakültesinden 252, Güzel Sanatlar Fakültesinden 56 olmak üzere toplam 308 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır.

Yapılan kaynak taramalarında, ülkede bulunan üniversitelerin 18'inde araştırmada sözü edilen alanlara özel yetenek sınavı ile öğrenci alındığı görülmüştür. (ÖSYM, 1992). Üniversitelerin fakültelerine, yüksekokullarına veya bölümlerine özel yetenek sınavı ile öğrenci alımında izlenen yöntemlere bakıldığında, Fakültelere göre bazı değişikliklerin görülmesine rağmen genelde, ÖSS puanı 105 ile 120 arasında bulunanların özel yetenek sınavına alındığı, özel yetenek sınavlarının iki aşamalı yapıldığı anlaşılmaktadır. (Atatürk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 1992). Bu hali ile, ülke düzeyinde yapılan uygulamanın genelde farklılık göstermediği, Dokuz Eylül Üniversitesinin izlediği yöntemle benzer yöntemlerle öğrenci alımı yapıldığı görülmektedir.

Sözü edilen bilgilerin ışığında konuya yaklaşıldığında, bu araştırmanın, ülke düzeyinde yapılmasının önemli ölçüde farklı bulgular ortaya çıkarmayabileceği, bunun yanında, bilgilerin elde

edilmesinin çok zaman alabileceği, ulaşım güçlükleri ve maddi güçlüklerin ortaya çıkacağı düşünülmüştür. Ayrıca, ülke düzeyindeki fakülte ve bölümlerden sınırlı sayıda öğrenci alınması yerine, araştırma kapsamına giren fakülte ve bölümlerin 1990-1991 öğretim yılında birinci sınıfta okuyan öğrencilerin tamamı olan 308 öğrenci üzerinde çalışma yapılmıştır.

Böyle sınırlı çerçevede ele alınıp incelenen öğrenci sayısına örneklem grubu demek yerine örnek olay grubu demek daha doğru olacaktır. Bu sınırlar içinde bir araştırmanın yapılıp yapılamayacağı konusunda, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve Hacettepe Üniversitesi Kütüphanelerinde ve Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan tez çalışmaları üzerinde incelemeler yapılmış, ayrıca adı geçen üniversitelerin eğitim fakültelerinde araştırma konusu ile ilgili alanlarda çalışan öğretim üyelerinin görüşlerine başvurulmuştur. Edinilen bilgiler, bu sınırlar içinde bir araştırmanın yapılabileceği yönünde olmuş ve çalışmaya başlanmıştır.

Araştırma kapsamına giren toplam 308 öğrencinin 161'i Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde, 102'si Resim, Heykel ve Grafik Bölümünde, 45'i de Müzik Bölümünde okumaktadır. Yine grubun 171'i kız 137'si de erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

ARAŞTIRMADA KULLANILAN BİLGİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada kullanılan bilgiler iki yolla toplanmıştır. İlki, öğrencilerin cevaplandırması için hazırlanan 12 maddelik bir bilgi formundan, diğeri de öğrenci dosyalarının incelenmesinden elde edilmiştir.

Hazırlanan bilgi formunda 12 madde yer almaktadır. Bilgi formu hazırlamaktaki amaç, öğrencilerin, sosyo-ekonomik durumu, ana-baba meslekleri ve geleceğe ilişkin beklentilerini ortaya çıkarmaktır. Bilgi formunun ilk 11 maddesi, öğrencinin mevcut durumu ve beklentilerine ilişkin bilgilerle ilgili iken 12.maddesi, lisede, okumakta olduğu alanla ilgili okuduğu dersten aldığı notların 3 yıllık lise ortalamasını öğrenmeye yöneliktir. Araştırmada, öğrencilerin lisede alanları ile ilgili, yani yetenek derslerinden aldıkları not ortalamasının da kullanılması düşünülmüştür. Bu notların, başka yollardan öğrenilmesinin güçlüğü dikkate alınarak, öğrencilerin kendisinden öğrenilmesi yönüne gidilmiştir. Lisede okudukları alanla ilgili ders okumayan, özellikle meslek lisesi çıkışlı öğrencilerin ortaokul yetenek dersi not ortalamalarını yazmaları istenmiştir.

Bilgi formunun hazırlanması, araştırmanın amacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Bilgi formu, kaynak taraması, uzman kişi görüşleri alınarak hazırlanmış, araştırmacının danışmanı tarafından da incelenip, bazı değişiklikler yapıldıktan sonra, öğrenci sayısına göre yeteri kadar çoğaltılarak uygulanabilecek duruma getirilmiştir.

Araştırmada kullanılacak diğer bilgilerin elde edilebilmesi için, öğrencilerin fakültedeki dosyaların ve notlarının yazıldığı kartekslerinin incelenmesi gerekmiştir. Bunun için Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü aracılığı ile, Üniversite Rektörlüğünden izin alınmıştır. Bu izin çerçevesinde, öğrencilerin lise diploma notları, ÖSS puanları, özel yetenek sınav puanları dosyalarından, üniversite birinci sınıf başarı puanları da kartekslerinin incelenmesinden öğrenilmiştir.

Öğrencilerin, fakülte birinci sınıfta okudukları dersler, uygulamalı alan dersleri, teorik alan dersleri ve eğitim dersleri olmak üzere üçe ayrılarak incelenmiştir. Her alanla ilgili okunan derslerden alınan

puanların ortalamaları alınmış, sonra, alanlara göre derslerin ortalamalarının ortalaması bulunarak, her alan için araştırma veri olacak puanlar belirlenmiştir. Güzel Sanatlar Fakültesinde eğitim dersi bulunmadığı için, bu fakültede, uygulamalı ve teorik alan derslerinin ortalamaları üzerinde çalışma yapılmıştır.

VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma kapsamına giren fakülte ve bölümlerde araştırma yapılması için izin alındıktan sonra, öncelikle bilgi formunun uygulanması işlemine başlanmıştır. Buca Eğitim Fakültesinin ilgili bölümlerine, bu bölümlere dersi olan öğretim elemanlarının izni alınarak araştırmacı tarafından uygulama yapılmıştır. Ancak öğrenci devamsızlıkları nedeniyle öğrencilerin tümüne ulaşılamamıştır. Bilgi formu ilk etapta uygulanamayan öğrencilere, dersi olan öğretim elemanları tarafından uygulama yapılabilmiş özellikle Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin tamamına ulaşılamamıştır. 170'in üzerinde olan öğrenci sayısının ancak 161'ine ulaşılabilmektedir. Resim, Müzik Bölümü öğrencilerinin tamamına ulaşılmıştır.

Güzel Sanatlar Fakültesinde bilgi formunun uygulanması ise, ilgili bölümlerin başkanları ve fakülte sekreterliğinin yardımları ile, fakültenin öğretim elemanlarınca gerçekleştirilmiştir. Uygulamayı yapacak öğretim elemanları ile önceden görüşülmüş, uygulama hakkında bilgi verilmiştir. Öğrenci devamsızlıkları nedeniyle bir uygulamada öğrencilerin tümüne ulaşılamamış, üç uygulamada tümüne ulaşılabilmektedir.

Bilgi formunun uygulama işlemi bitiminden sonra, araştırmada veri olarak kullanılacak diğer bilgilerin toplanmasına başlanmıştır. Öncelikle öğrencilerin fakültelerde tutulan kişisel dosyaları üzerinde incelemeler yapılmıştır. Öğrenci dosyalarından lise diploma notları, ÖSS puanları, özel yetenek sınav puanları alınmıştır. Evrakların dışarı bırakılmaması nedeniyle, araştırmacı tarafından ilgili birimlerde çalışılarak bilgi toplanmıştır. Bundan sonra, aynı öğrencilerin fakülte birinci sınıf notları da, kartekslerden araştırmacı tarafından alınmıştır. Uygulamalı alan, teorik alan ve eğitim derslerinden (Buca Eğitim Fakültesi için) alınan puanların haftalık ders saati ile çarpılması ve çıkan rakamların toplamının haftalık toplam ders saatine bölünmesi yöntemi ile, her alanın ağırlıklı not ortalaması bulunmuştur.

Bundan sonra, ilgili Bölümlerin Başkanları ile yapılan görüşmelerde ve bölüm arşivlerinde yapılan çalışmalarda da, 1990-1991 öğretim yılında, özel yetenek sınavı ikinci aşamaya katılma hakkını elde eden tüm öğrencilerin, ikinci aşama sınavında aldıkları puanlar incelenmiştir. Ayrıca bölümde çalışan bazı öğretim elemanları ile yapılan sınavın niteliği, yapılaş şekli, aksayan yönleri üzerinde görüşmeler yapılmıştır.

VERİLERİN ÇÖZÜM VE YORUMLANMASI

Bilgi formundaki maddelere verilen cevaplara göre, öğrencilerin mevcut durumları ve düşünceleri alınmaya çalışılmıştır. Belli seçeneklerin ölçüt alınarak, bu seçeneğe işaret koyma durumlarına göre yorumlamalara gidilmemiştir. Bilgi formunun amacı, mevcut durumu belirlemeye yönelik olarak sınırlı tutulmuştur. Ancak, öğrenci ailelerinin sosyo-ekonomik durumunun belirlenmesinde, ölçüt olarak bir değerlerin benimsenmesi gerekmiştir. Yapılan kaynak taramalarında, ülke düzeyinde bu konuda standart değerlerin varlığına rastlanamamıştır. Özellikle, aylık gelir düzeylerine göre ailelerin sınıflandırılmasında,

danışılan kişiler, araştırmacı ve danışman öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda ölçüt rakamlar belirleme yoluna gidilmiştir. Aileler, ekonomik yönden üst, orta ve alt gelir düzeyli olarak üç grupta incelenmiştir.

Gerek bilgi formunda elde edilen bilgiler, gerekse öğrenci dosya ve karteklerinden toplanan bilgiler kodlanarak Ege Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezine götürülmüş, burada değişik istatistiksel işlemlere tabi tutulmuştur. Alınan sonuçlara göre yorumlamalara gidilmiş ve öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

KULLANILAN İSTATİSTİKSEL TEKNİKLER

Bu araştırmada, değişik istatistiksel teknikler kullanılmıştır. Sırası ile şöyle sıralanabilir.

1. Ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler ile birinci ve üçüncü çeyrek değerler hesaplanmıştır. Tanımlayıcı nitelikte olan bu değerler, değişik evrelerde, diğer istatistiksel işlemler için temel alınmış ya da diğer bulguları destekleyici bilgi olarak kullanılmıştır.

2. Korelasyon Analizi Tekniği: Öğrencilerin, değişik aşamalardaki elde ettikleri başarı puanları ortalamaları arasındaki ilişki düzeyinin aranmasında bu teknikten yararlanılmaktadır. Bu tür değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesine en uygun düşen korelasyon analizi tekniği (Koç, 1981) araştırmada kullanılan istatistiksel tekniklerden birisi olmuştur. Hesaplama sonunda çıkan rakamın anlamlılık derecesi, 0.01 ve 0.05 düzeylerinde "Korelasyon Anlamlılık Tablosu" değerleri ile karşılaştırılarak yorumlamalar yapılmaya çalışılmıştır.

3. Chi-Kare Testi: Araştırmada, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumları, ana-baba meslekleri ve geleceğe ilişkin beklentileri konusundaki farklılığın fakültelere, bölümlere ve cinsiyete göre olan anlamlılık düzeylerinin belirlenmesinde chi-kare testi kullanılmıştır. Yapılan pekçok araştırmada, çeşitli kategorilere ayrılarak incelenen nesnelere veya gözlemlerin, gözlenenle beklenen arasındaki farkın anlamlılık düzeyi bu testle kontrol edilmektedir. (Topsever, 1991). Bulunan değerlerin anlamlılık derecesi 0.01 ve 0.05 düzeylerinde "Chi-Kare Tablosu" değerleri ile karşılaştırılarak çıkan sonuca göre yorumlamaya gidilmiştir.

4. T-Testi: İki değişkenin ortalamaları arasındaki farkın anlamlılık düzeyi z-testi veya t-testi ile kontrol edilmektedir. Örneklem sayısının 30'un altında olduğu durumlarda t-testi kullanılmakta, örneklem sayısının 30'un üstünde olduğu durumlarda ise z-testi ile t-testi sonuçları aynı değerlerde birleşmektedir. Örneklem sayısının fazla olduğu durumlarda, anlamlılık düzeyinin belirlenmesinde t-testinin kullanılması daha çok tercih edilmektedir. (Topsever, 1991). Bu araştırmada 308 öğrencinin bulunması nedeniyle, öğrencilerin değişik aşamalarda aldıkları puan ortalamalarının fakültelere ve cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği 0.01 ve 0.05 düzeylerinde t-testi ile kontrol edilmiştir. Çıkan sonuç "T-Testi Tablosu" değerleri ile karşılaştırılarak yargıya varılmaya çalışılmıştır.

5.F-Testi:Araştırma kapsamına giren öğrencilerin, değişik aşamalardaki başarı puan ortalamaları arasındaki farkın bölümlere göre yapılan incelenmesinde varyans analizi tekniği kullanılmıştır. Ölçümlerin ortalamadan olan farklarının kareleri toplamının serbestlik derecesine bölünmesi varyansı vermektedir. Bu işlemler sonucu çıkan toplam varyansın, olası hata oranına bölünmesi F değerini vermektedir. Çıkan F değeri, "F-Tablosu" değeri ile karşılaştırılarak, 0.01 ve 0.05 düzeyindeki anlamlılık düzeylerine bakılmış ve yorum getirilmeye çalışılmıştır.

BULGULAR SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇLAR

Araştırmanın amaçları çerçevesinde, cevaplandırılmak üzere ele alınan sorular, bu sorularla ilgili bulgular ve ulaşılan sonuçlar aşağıda özetlenmiştir.

1. Farklı Bölüm veya Fakültelerde Okuyan Öğrenciler Arasında Sosyo-Ekonomik Durum, Ana-Baba Meslekleri ve Geleceğe İlişki.. Beklentiler Konusunda İstatistiksel Olarak Anlamlı Farklılıklar Var mıdır?

Araştırma kapsamına giren Fakültelerde, kız öğrencilerin oran olarak daha fazla olduğu, Güzel Sanatlar Fakültesinde kız-erkek arasındaki oranın kız öğrenciler lehine olmak üzere Buca Eğitim Fakültesine göre daha fazla olduğu anlaşılmıştır.

Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin % 58.13'ünün annesinin ilköğretim düzeyinde öğrenim gördüğü, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin % 42.86'sının annesinin ilköğretim düzeyinde öğrenime sahip olduğu anlaşılmıştır. Ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören annelerin oranı, Güzel Sanatlar Fakültesi lehine görülmektedir. (Buca Eğitim Fakültesinde % 25.40, Güzel Sanatlar Fakültesinde % 44.64) Aynı öğrencilerin babalarının öğrenim düzeyine bakıldığında, babaların öğrenim düzeyinin daha yüksek olduğu, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyindeki öğrenime sahip babaların oranının her üç kademeye de dengeli dağıldığı (% 30.19 ile % 36.00 arasında) görülmektedir.

Anne ve Babaların öğrenim düzeylerinin bölümlere göre olan dağılımına bakıldığında ise en yüksek öğrenim düzeylerinin müzik bölümünde görüldüğü, onu resim, heykel ve grafik bölümünün izlediği ve en son sırayı beden eğitimi ve spor bölümünün aldığı anlaşılmıştır.

Anne ve Baba meslekleri ile öğrencilerin okudukları alan arasında benzerliğin bulunup bulunmadığı konusunda yapılan incelemede ise, öğrencilerin % 81.49'unun ana-baba meslekleri ile okudukları bölüm arasında benzerliğin bulunmadığı görülmüştür. İlişkiye Bölümler açısından bakıldığında, en yüksek ilişkinin müzik bölümünde görüldüğü, ana-baba mesleği ile öğrencilerin okuduğu bölüm arasındaki ilişki, beden eğitimi ve spor bölümünde % 13.66'ya kadar düşmektedir. Öğrencilerin okudukları bölümlerle ana-baba meslekleri arasında benzerliğin bulunmadığı söylenebilir.

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin % 37.99'unun ailelerinin aylık net geliri iki milyon liranın altında iken, % 56.49'unun aylık net gelirinin iki ile yedi milyon lira arasında değiştiği, ancak % 5.52'sinin ailesinin aylık net gelirinin yedi milyon lirayı aştığı anlaşılmaktadır. Buna göre, gelir düzeyi olarak öğrencilerin büyük bölümünün aileleri orta gelir grubuna girmektedir. Gelir düzeyi açısından Fakülteler ve Bölümler arasında anlamlı farklılıkların bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin % 53.57'si, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin ise % 34.52'si okuduğu bölüme girmeden önce alanı ile ilgili kurslara katıldığını belirtmişlerdir. Bu oranlara Bölümler açısından bakıldığında, resim, heykel ve grafik bölümü öğrencilerinin % 50.98'i sınavlar öncesi kurs gördüğünü söylerken, bu oranın müzik bölümünde % 42.22, beden eğitimi ve spor bölümünde % 28.57 olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre, bütün bölüm öğrencilerinin belli oranlarda kurs gördükten sonra sınavlara katıldığı, resim, heykel ve grafik bölümünün ilk sırayı aldığı, beden eğitimi ve spor bölümünün ise son sırada yer aldığı görülmektedir.

Öğrencilerin fakülte bitiminde ne yapmayı düşündükleri sorulduğunda, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin % 56.75'i öğretmenliği tercih ederken, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin % 48.21'inin üst öğrenim yapmayı düşündüğü ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri ile müzik bölümü öğrencilerinin daha çok öğretmenliği tercih ettikleri görülürken (% 57.76 ve % 46.67), resim, heykel ve grafik bölümünde öğretmenliği isteyenlerin oranının düştüğü görülmektedir. (% 32.35). Geleceğe ilişkin beklentiler konusunda, öğrencilerin, fakültelerin kuruluş amaçları doğrultusunda beklentiye girdikleri görülmektedir.

Bütün bulguların ışığında, farklı fakülte ve bölümde okuyan öğrencilerin ailelerinin aylık net gelirinin, ağırlıklı olarak iki yedi milyon arasında olduğu, bu rakamların, araştırmacı tarafından orta gelir grubuna dahil edildiği, gelir düzeyi olarak fakülte ve bölümler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların bulunmadığı anlaşılmıştır.

Ana ve babaların öğrenim düzeyleri arasında, bölüm veya fakülteye göre, yüksek oranlarda farklılıklar görülmemekte, ancak, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin ana ve babalarının öğrenim düzeyinin oran olarak biraz daha yüksek olduğu, müzik ve resim, heykel, grafik bölümü öğrencilerinin ana babalarının öğrenim düzeyi, beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinininkilere göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Ana ve baba meslekleri ile, öğrencilerin okudukları bölümler arasında çoğunlukla benzerlik bulunmadığı, ancak, düşük düzeyde olan benzerlikler arasındaki oranların fakülteye göre karşılaştırılması yapılırsa, Buca Eğitim Fakültesindeki benzerlik oranlarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Geleceğe ilişkin beklentiler konusunda fakülteler arasında farklılığın bulunduğu, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenliği, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin üst öğrenimi düşündükleri anlaşılmaktadır.

2. Özel Yetenek Sınavı İle Öğrenci Alımı Sırasında Ne tür Ölçme Araçları Kullanılmaktadır?

Öğrencilerin, özel yetenek sınavı ile alınması aşamasında Fakülteye ve Bölümlere göre farklı yöntemler ve ölçme araçlarının kullanıldığı görülmektedir. Bunlar, fakülteler ve bölümler düzeyinde incelenmektedir.

Resim, heykel ve grafik bölümüne öğrenci alımında, Fakülteler arasında farklı araç ve yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. Buca Eğitim fakültesinde, Öğrenci Seçme Sınavında 105 ve daha yukarı puan alanlar, özel yetenek sınavına katılmaya hak kazanmaktadır. Özel yetenek sınavı öncesi, isteyen öğrencilere bir haftalık kurs programı uygulanmaktadır. bu programda, adaylara, objeyi görme, oranlama, çizgi, ritim, yerleştirme ve temel desen bilgileri verme ve doğru kullanabilme görüş ve becerisi kazandırılmaya çalışılmaktadır. Kurs bitiminde başlayan sınav iki aşamalı yapılmaktadır. Eleme niteliğindeki birinci aşamada, öğrencilere karakalemle canlı modelden desen çalışması yaptırılmaktadır. Sonra, bölümdeki tüm öğretim elemanlarının oluşturduğu komisyon her deseni bağımsız olarak puanlamaktadır. Bu puanlamalarda, her desene verilen en yüksek üç puanla, en düşük üç puan iptal edilmekte ve kalan puanların ortalaması alınarak öğrencinin başarı puanı hesaplanmaktadır. Bu aşamada 50 ve daha yüksek puan alanlar ikinci aşama sınava girmeye hak kazanmaktadır.

İkinci aşama sınavında da, sınav komisyonunun belirleyeceği bir veya iki konuda resim yaptırılmaktadır. Genelde, bu aşamada da karakalemle modelden desen çalışması yaptırılmaktadır. Sonuçta, birinci aşamada kullanılan puanlama yöntemi uygulanmakta, en yüksek puandan başlanarak, kontenjan doluncaya kadar öğrenci alınmaktadır.

Desenlerin değerlendirilmesinde, adayın görüş üstünlüğü, lirik çizgi estetiği ve temel bilgi ve becerilerinin ölçüleceği sınav kılavuzunda belirtilmekte, ancak, yapılan puanlamaya bakıldığında bu özelliklere ayrı ayrı puan verilmediği, her jüri üyesinin her desene genel anlamda bir puan verdiği görülmektedir.

Güzel Sanatlar Fakültesinin Resim, Heykel ve Grafik bölümüne öğrenci alınmasında da, iki aşamalı yetenek sınavı yapılmakta, barajı aşanlar ayrıca genel kültür sınavına alınmaktadır. Bu fakültede de ÖSS puanı 105 ve yukarı olanlar, özel yetenek sınavına girmeye hak kazanmaktadır. Ayrıca sınav öncesi yetiştirme kursları düzenlenmediği görülmektedir.

Öğrenci seçiminde, önce eleme niteliği taşıyan birinci bölümde öğrencilere desen çizdirilmekte, sonra desenlere puan verilmeden başarılı ve başarısız diye ikiye ayrılmakta, başarılı görülenler ikinci aşamaya katılma hakkı elde etmektedirler. Değerlendirme jürisinde Bölüm Başkanlığı ve Fakülte Dekanlığının onayı ile yeterli sayıda öğretim elemanı görev almaktadır.

İkinci aşama sınavında modelden ve hayalden desen çizdirilmekte, ayrıca suluboya veya yağlıboya resim yaptırılmaktadır. Bu aşamadaki sınavda 100 üzerinden 50 ve daha yüksek puan alanlar, başvurdukları programla ilgili olan kültür sınavına alınmaktadır. Sonuçta öğrencinin başarı düzeyi belirlenirken ÖSS puanları da dikkate alınmaktadır. Toplam puan belirlenirken Yetenek % 60, + Kültür % 30 + ÖSS % 10 etkili olmakta ve en yüksek puan alandan başlanarak kontenjan doluncaya kadar öğrenci alınmaktadır.

Desenlerinin ve boyama resimlerinin puanlaması sırasında, her kağıda genel bir puan verildiği görülmektedir. Ayrıca, kültür sınavında da yıllara göre değişen araçların kullanıldığı belirlenmiştir. Bazen kompozisyon tipi bir sınav yapılabildiği gibi, bazen çoktan seçmeli bir testin tercih edildiği anlaşılmaktadır. Kültür sınavında, her bölümün özelliğine uygun olacak şekilde, öğrencinin alt yapısını belirleyici soruların kullanıldığı belirtilmektedir.

Müzik Bölümüne öğrenci alımı sırasında da her iki fakültede benzer yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. Buca Eğitim Fakültesinde, sınav öncesi bir haftalık kursun müzik bölümü için de geçerli olduğu görülmektedir. Bu kurslarda adaylara, sesleri ezgişel ve armonik olarak duyma, ezgi ve ritim tekrarlama, temel müzik bilgileri ve sesini doğru kullanabilme becerisi kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Birinci aşama sınavında, ihtiyaca göre birden çok komisyon kurulmaktadır. Bu sınavda, adaylar ses tekrarı için 30 puan, ezgi tekrarı için 40 puan ve ses yeteneği için 30 puan olmak üzere toplam 100 puan üzerinden değerlendirilmektedir. En az 50 ve daha yukarı puan alanlar ikinci aşama sınava katılmaya hak kazanmaktadır.

İkinci aşama sınavında, tüm bölüm öğretim elemanlarından oluşan tek komisyon oluşturulmaktadır. Bu aşamada her aday, komisyon önünde sözlü sınava alınmakta ve her adaya her komisyon üyesi birbirinden bağımsız puan vermektedir.

Bu aşamadaki puanlamada her adaya aşağıdaki ölçütlere göre puan verilmektedir.

a. Tek ses duyma	5 puan
b. İki ses duyma	15 puan
c. Akor (üç ses) duyma	10 puan
d. Ezgi tekrarı	
I. Grup ezgi	5 puan
II. Grup ezgi	10 puan
III. Grup ezgi	15 puan
e. Ses yeteneği	
I. Ses kalitesi	10 puan
II. Tonal duygu	10 puan
f. Ritim tekrarlama	10 puan
g. Çalgı becerisi	5 puan
h. Temel müzik bilgisi	5 puan

Toplam: 100 puan

Sınav sonunda her öğrencinin başarı puanı belirlenirken, tüm öğretim elemanlarının verdikleri puanlar bir araya getirilmekte, en yüksek iki puanla, en düşük iki puan çıkarıldıktan sonra, kalan puanların ortalaması alınmaktadır.

Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümüne öğrenci alımında, birinci aşamada adayların işitme yeteneğinin ölçülmesini esas alan bir eleme yapılmakta, başarılı bulunanlar ikinci aşamaya katılmaktadır. İkinci aşama sınavında ise, müziksel işitme, sesleri tekrarlama, tek ses çift sesi ayırtılabilmek, fiziksel uygunluk, ses yeterliliği, alanla ilgili ön çalışmalar, çalgı ve ses eğitimi, nota bilgisi gibi özelliklere göre adaylara puan verilmektedir. Her ölçüt için verilecek puanlar kurulan sınav jürilerince belirlenmekte, sonuçta verilen puanların ortalaması alındıktan sonra 100 üzerinden 50 ve daha yukarı alanlar kültür sınavına alınmaktadır. Bu sınavda da alanla ilgili olarak adayın düzeyini belirleyici, deneme türünde veya çoktan seçmeli test türünde bir uygulama yapılmaktadır. Öğrencilerin başarı puanı belirlenirken de Yetenek % 60, + Kültür % 30 + ÖSS % 10 etkili olmaktadır.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne gelince; İsteyen adaylara sınav öncesi bir haftalık kurs düzenlenmektedir. Bu kursa, adaylar sınav hakkında bilgilendirilmekte, sınavlarda yapılacak hareketler tanıtılmakta ve beceri kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Birinci ve ikinci aşama sınavlarında bölümün tüm öğretim elemanları görevlendirilmektedir. En az üç öğretim elemanından oluşan yeterli sayıda komisyon kurulmaktadır. Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde de sınavlarda hangi özelliklere hangi puanların verileceğinin ayrıntılı olarak belirlendiği görülmektedir.

Birinci aşama sınavı eleme niteliğinde olup yedi dalda, genel motorsal özellikler ve genel koordinatif özellikleri ölçen testler uygulanmaktadır. Birinci aşama sınavının toplam puanı 65 olup, bunun % 71'i olan 46 puanı alan öğrenciler ikinci aşama sınava katılmaya hak kazanmaktadır. Bu aşamadaki puanlamanın aşağıdaki ölçütlere göre yapıldığı görülmektedir.

a. Esneklik testi	8 puan
b. Dikey sıçrama	7 puan
c. Sırada tek mekik	7 puan
d. 1. Erkek: Barfikste vücudu yukarı çekme	7 puan
2. Kız: Şnav	7 puan
e. Kasten bumerang koordinasyon parkuru	12 puan
f. 60 metre sürat koşusu	12 puan
g. Dayanıklılık koşusu	12 puan

Toplam: 65 puan

Ölçmeye çalışılan her özelliğin ayrıca alt bölümlere de ayrıştırıldığı görülmektedir. Örnek olarak 7 puan değerindeki dikey sıçrama puanlaması şöyle yapılmaktadır. Duvarda metrelenmiş pano üzerinde, sıçrama sırasında dokunarak iz bıraktığı yer ile normal duruşta uzanabildiği nokta arası ölçülmektedir. Puanlaması ise,

Kızlar	Puan	Erkekler
50 cm. ve daha yukarısı	7 puan	70 cm. ve daha yukarısı
45-49 cm. arası	6 puan	65-69 cm. arası
40-44 cm. arası	5 puan	60-64 cm. arası
35-39 cm. arası	4 puan	55-59 cm. arası
25-29 cm. arası	3 puan	50-54 cm. arası
01-24 cm. arası	2 puan	45-49 cm. arası
	1 puan	01-44 cm. arası

cinsiyete göre ayrıntılı olarak yapılmaktadır. Yapılan bu puanlama sonunda, ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan adaylara, genel oyun becerisi, cimnastik ve özel dal alanlarında test uygulanmaktadır. Bu aşamadaki puanlama ise, aşağıdaki gibi yapılmaktadır.

a. Genel beceri testi	12 puan
b. Cimnastik testi	10 puan
c. Özel dal testi	13 puan

Toplam: 35 puan

Sonuçta, iki aşamada alınan puanlar toplanmakta, en yüksek puandan başlanarak kontenjan doluncaya kadar öğrenci alınmaktadır.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alımında kullanılan ölçme araçlarına genel olarak bakıldığında, öğrencilerin becerisel yeteneklerini ortaya koyacak ölçme araçlarının kullanıldığı, alanların farklı olması nedeniyle, bölümlere göre farklı araçlar kullanılsa da temel yaklaşımın aynı yönde olduğu görülmektedir.

Buca Eğitim Fakültesi Resim, Heykel, Grafik bölümünde ve Güzel Sanatlar Fakültesinin aynı bölümlerinde benzer ölçme araçları kullanılmaktadır. Her iki fakültede de iki aşamalı ve desen çizimi ağırlıklı puanlarıyla öğrenci alımı yapılmaktadır. Güzel Sanatlar Fakültesinde ayrıca, genel kültür testinin kullanıldığı ve ÖSS puanlarının da % 10 oranında puanları etkilediği görülmektedir.

Her iki fakültenin Müzik Bölümlerine öğrenci alımında da, iki aşamalı olarak, işitme, ses yeteneği, ezgi tekrarı ağırlıklı sınav yapıldığı, puanlamaların oldukça ayrıntılı yapıldığı görülmektedir. Güzel Sanatlar Fakültesinde ayrıca genel kültür testi uygulanmakta ve % 10 oranında ÖSS puanları etkili olmaktadır.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde ise, yine iki aşamalı sınav yapıldığı, birinci aşamada esneklik, sıçrama, ters mekik, 60 metre ve dayanıklılık koşulları temel olarak alınıp puanlama yapılmakta, ikinci aşamada da, genel beceri, cimnastik ve özel dal sınavı yapılarak puan verilmektedir.

Buca Eğitim Fakültesinin her üç bölümünde de sınav jürisine tüm öğretim elemanları katılmakta, Güzel Sanatlar Fakültesinde daha sınırlı jürilerle sınav yapılmaktadır. Kullanılan ölçme araçlarının incelenmesinden, ölçülerek özelliklerin somutlaştırılmaya çalışıldığı görülmektedir.

3. Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavı Puanlarıyla Üniversite Birinci Sınıf Başarı Puanları Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı İlişkiler Var mıdır?

Araştırma kapsamına giren toplam 308 öğrencinin, özel yetenek sınavından aldıkları puanların aritmetik ortalamasının 71.89, ortanca puanın 74.00 ve standart sapmanın ise 10.95 olduğu anlaşılmaktadır.

Özel yetenek sınavı puanlarının minimum ve maksimum değerleri ile birinci ve üçüncü çeyrek değerleri de hesaplanmıştır. Rakamlar incelendiğinde, minimum puanın 46.00, maksimum puanın 91.00 olduğu, birinci ve üçüncü çeyrek puanlarının da sıra ile 64.00 ve 80.75 olduğu görülmüştür.

Değerlerin incelenmesinden, ortanca puanın 74 olması, bölümlere başvuran öğrencilerin, yüz puan üzerinden yapılan değerlendirmede, yüksek denebilecek puanlar aldıkları, ancak ağırlıklı puanların minimum puanlara daha yakın olması nedeniyle aritmetik ortalamanın 71.89 düzeyinde kaldığı görülmektedir. Birinci ve üçüncü çeyrek puanların incelenmesinden de, birinci çeyrek olan 64.00'ün minimum değer olan 46.00 ya göre, aritmetik ortalama olan 71.89'a daha yakın olması, puanların ortalama civarına daha çok yığıldığını, üçüncü çeyrek değer olan 80.75'in ise maksimum değer olan 91.00'le ortalama değer olan 71.89'un ortası denebilecek bir yerde bulunması, yüksek puanların ortalama ile maksimum değer arasına daha düzenli dağıldığını göstermektedir.

Değerlerden edinilen bilgilere göre, araştırma kapsamına giren öğrencilerin özel yetenek sınavından aldıkları puanları grafikte göstermek gerekirse, ortanca değer, aritmetik ortalamadan daha yüksek çıkması da dikkate alındığında biraz sola çarpık bir dağılımın görülebileceği söylenebilir.

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin özel yetenek sınavında aldıkları puanların, fakültele, bölümlere ve cinsiyete göre olan dağılımlarının incelenmesi ve değişik ölçütlerle karşılaştırılmasına gelince,

Tablo : 4

Araştırma Kapsamına Gören Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavından Aldıkları Puanların Fakültele Göre Dağılımı

Fakülte	N	X	S
Buca Eğitim Fakültesi	252	72.60	11.20
Güzel Sanatlar Fakültesi	56	68.71	9.33
T = 2.42		Sd = 306	P < 0.05

Tablo 4'te görüldüğü gibi, Buca Eğitim Fakültesine alınan öğrencilerin özel yetenek sınavından aldıkları puanların ortalaması, Güzel Sanatlar Fakültesine alınan öğrencilerin puanlarının ortalamasından daha yüksek bulunmaktadır. Standart sapmalara bakıldığında da, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin puanlarının daha geniş bir alana dağılmış olduğu anlaşılmaktadır. İki fakültenin öğrencilerinin yetenek sınavında aldıkları puanların ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlılık düzeyi T testi ile kontrol edilmiş ve 0.05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo : 5

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavından Aldıkları Puanların Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	N	X	S
Resim,Heykel,Grafik	102	61.84	10.04
Müzik	45	68.57	6.39
Beden Eğitimi ve Spor	161	79.18	5.84
F = 168.93		Sd = 2	P < 0.01

Tablo 5'te görüldüğü gibi beden eğitimi ve spor bölümüne giren öğrencilerin aldıkları özel yetenek puanlarının aritmetik ortalaması 79.18 olarak hesaplanmıştır. Onu, 68. 57 puanla müzik bölümü izlemiş ve 61.84 ortalama ile resim heykel ve grafik bölümü son sırada yer almıştır. Alınan puanların standart sapmaları incelendiğinde ise, ortalamanın tam tersi görülmektedir. resim, heykel ve grafik bölümü öğrencilerinin aldıkları puanların standart sapması 10.04'le en büyük, beden eğitimi ve spor bölümü

öğrencilerinin aldıkları puanların standart sapması 5.84'le en düşük olarak görülmüştür. Bu dağılımdan, beden eğitimi ve spor bölümüne giren öğrencilerin yetenek bakımından birbirine daha yakın olduğu, dikkate değer kopmaların bulunmadığı söylenebilir. Dağılım yönünden beden eğitimi ve spor bölümünü müzik bölümünün izlediği, resim, heykel ve grafik bölümüne alınan öğrencilerin ise yetenek yönünden birbirinden diğer bölümlere göre daha farklı olduğu izlenimi edinilmektedir.

Özel yetenek sınavı ile değişik bölümlere alınan öğrencilerin, puanlarının ortalaması arasındaki aritmetiksel olarak var olan farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olup olmadığı F testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı farklılığın bulunduğu anlaşılmıştır. Ancak, burada ortaya çıkan farklılığa bakarak beden eğitimi ve spor bölümüne alınan öğrencilerin, alanları ile ilgili olarak, diğer bölümlere alanlardan daha yetenekli oldukları düşünülmemelidir. Bu farklılığın, bu öğrencilerin gerçekten daha yetenekli olduğundan doğabileceği gibi, büyük ölçüde kullanılan ölçme araçlarının farklılığından doğabileceği düşünülmelidir.

Tablo : 6

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavından Aldıkları Puanların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	X	S
Kız	171	68.20	10.20
Erkek	137	76.50	10.00
T = 7.22		Sd= 306	P < 0.01

Tablo 6'in incelenmesinden, erkek öğrencilerin özel yetenek sınav puanlarının kızlara göre daha yüksek olduğu, puanların standart sapmalarının ise birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Dağılımdaki ortalamalar arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı T testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, erkek öğrencilerin, kızlara göre daha yüksek puanlar alarak değişik bölümlere girdiği anlaşılmaktadır. Genel dağılımda, bölümlere giren kız öğrenci sayısının daha çok olması gerçeği dikkate alınırsa kız öğrencilerinin puan ortalamasının daha yüksek olması beklenirdi. Beklenenle tablodaki sonucun bağdaşmaması, beden eğitimi ve spor bölümüne alınan öğrencilerin % 60'ının erkek olması, beden eğitimi ve spor bölümünün özel yetenek sınav puanlarının ortalamasının diğer bölümlere göre daha yüksek olması, ayrıca, araştırma kapsamına giren 308 öğrencinin 161'inin özel yetenek sınavı ile beden eğitimi ve spor bölümüne alınmış olması da etkili olmuş olabilir.

Özel yetenek sınav puanları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine geçilmeden, öğrencilerin fakültede okudukları derslerden aldıkları puanların ortalamaları ile, bu ortalamaların fakültele, bölümlere ve cinsiyete göre olan dağılımlarının incelenmesinin de yararlı olacağı düşünülmüştür.

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin, üniversite birinci sınıfta okudukları uygulamalı alan dersleri başarı puanlarının aritmetik ortalaması 63.31, ortanca değeri 64.00, standart sapması ise 11.19 olarak bulunmuştur. Bu rakamlar, orta derecede bir başarının karşılığını ifade etmektedir.

Öğrencilerin üniversite birinci sınıf teorik alan derslerindeki durumları incelendiğinde, başarı ortalamalarının daha da aşağıya düştüğü görülmektedir. Teorik alan derslerinin aritmetik ortalamasının 50.97, ortanca değeri 51.50 ve standart sapmasının da 14.03 olduğu görülmektedir.

Bu dağılımdan, öğrencilerin önemli bir bölümünün teorik alan derslerinden, başarı sınırı olan 50.00 puanın altında başarı gösterdikleri anlaşılmaktadır. Bu rakamların, bir yerde zihinsel kapasiteyi yansıttığı varsayılırsa, özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerin, zihinsel kapasite olarak orta ve ortanın altındaki düzeyi temsil eden bir tabloyu oluşturduğu söylenebileceği gibi öğrencilerin teorik derslere karşı olan ilgisizliği veya öğretim elemanlarının teorik derslere karşı yeterli güdülenmeyi sağlayamamış olması da başarı düşüklüğünün nedenleri olabilir.

Öğrencilerin aldıkları puanların genel olarak incelenmesinden sonra, bu puanların fakültele, bölümlere ve cinsiyete göre olan dağılımları incelenecektir.

Tablo : 7

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Üniversite Birinci Sınıf Uygulamalı Alan Dersleri Puan Ortalamalarının Fakültele Göre Dağılımı

Fakülte	N	X	S
Buca Eğitim Fakültesi	252	64.11	9.80
Güzel Sanatlar Fakültesi	56	59.70	15.70

T = 2.68
Sd = 306
P < 0.01

Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin, uygulamalı yetenek dersi puan ortalamalarının 64.11, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin ise 59.70 olarak hesaplandığı görülmektedir. Standart sapmalara bakıldığında ise, Güzel Sanatlar Fakültesinin öğrencilerinin puanlarının standart sapması 15.70 iken, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin 9.80 olarak görülmektedir. Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin uygulamalı alan derslerinin puanlarının düşüklüğü yanında daha geniş bir alana dağıldığı görülürken, buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin puanlarının birbirine daha yakın olduğu, puanların yayılma genişliğinin daha dar olduğu anlaşılmaktadır. Puan ortalamalarının Buca Eğitim Fakültesi öğrencileri lehine görülen farklılığının istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı T testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo : 8

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Üniversite Birinci Sınıf Teorik Alan Dersleri Puan Ortalamalarının Fakültele Göre Dağılımı

Fakülte	N	X	S
Buca Eğitim Fakültesi	252	49.10	14.20
Güzel Sanatlar Fakültesi	56	59.20	10.10

T = 5.02
Sd = 306
P < 0.01

Tablo 8'in incelenmesinden, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin, teorik alan dersi ortalamalarının 59.20 iken Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin bu ortalamalarının 49.10 düzeyinde kaldığı görülmektedir. Ortalamalara bakıldığında Güzel Sanatlar Fakültesi lehine önemli denecek bir farklılık görülmektedir. Bu farklılığın istatistiksel olarak da 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu yine tabloda görülmektedir. İki fakültenin öğrencilerinin başarı puan ortalamalarının standart sapmaları incelendiğinde de, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin puanlarının daha geniş bir alana dağıldığı, taban ve tavan puanlar arasındaki farkın Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerine göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo : 9

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Üniversite Birinci Sınıf Teorik Alan Dersleri Puan Ortalamalarının Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	N	X	S
Resim,Heykel,Grafik	102	55.81	10.58
Müzik	45	62.60	17.19
Beden Eğitimi ve Spor	161	44.65	11.53
F = 49.86	Sd = 2	P < 0.01	

Tablonun incelenmesinden, resim, heykel, grafik bölümü öğrencilerinin teorik alan dersi puan ortalaması 55.81 iken müzik bölümünde 62.60, beden eğitimi ve spor bölümünde ise 44.65 olduğu görülmektedir. En büyük puan ortalaması müzik bölümünde görülürken, en küçük puan ortalamasının beden eğitimi ve spor bölümünde olduğu anlaşılmaktadır. Ortalamalar arasında görülen bu farklılığın, istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığının anlaşılması için F değerine bakılmış ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Bölümlere göre üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri puan ortalamaları arasındaki fark da incelenmiş, ancak istatistiksel olarak anlamlı farklılığın bulunmadığı görülmüştür.

Tablo : 10

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Üniversite Birinci Sınıf Uygulamalı Alan Dersleri puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	X	S
Kız	171	60.03	10.80
Erkek	137	67.10	10.50
T = 5.61	Sd = 306	P < 0.01	

Uygulamalı alan derslerinde erkek öğrencilerin puan ortalamaları, kızlara göre daha yüksek görülmektedir. Erkek öğrencilerin puan ortalamaları 67.10 iken, kızlarınki 60.03 düzeyinde kalmaktadır. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlılık düzeyi T testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo : 11

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Üniversite Birinci Sınıf Teorik Alan Dersleri puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	X	S
Kız	171	54.60	13.20
Erkek	137	46.40	13.80
T = 5.29	Sd= 306	P < 0.01	

Tablo 11 incelendiğinde, teorik derslerde kız öğrencilerin puan ortalamasının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin puan ortalaması 54.60 iken, erkek öğrencilerin puan ortalaması 46.40 düzeyinde kalmaktadır.

Ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlılık düzeyi T testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu anlaşılmıştır. Araştırma kapsamına giren öğrencilerin üniversite birinci sınıf başarı puanlarına göre, uygulamalı alan derslerinde erkek öğrencilerin, teorik alan derslerinde kız öğrencilerin daha başarılı olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin, üniversite birinci sınıf başarı ortalamalarına genel olarak bakıldığında, üniversite birinci sınıf uygulamalı yetenek dersi puan ortalamasının 63.31 olduğu, teorik alan derslerinde ise, bu ortalamadan 50.97'ye düştüğü görülmektedir. Buna göre, teorik alan dersleri daha fazla olmak üzere başarı ortalamalarının genelde düşük olduğu söylenebilir.

Puanların fakültele göre dağılımında ise, uygulamalı alan derslerinde, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin, teorik alan dersleri ortalamasında da Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin daha iyi durumda olduğu görülmektedir. Güzel Sanatlar Fakültesine öğrenci alımı sırasında, belli ölçülerde ÖSS puanının ve genel kültür testlerinin katkısının olması, bu fakülte öğrencilerinin, teorik derslere daha yatkın olmasında etkili olmuş olabilir.

Üniversite birinci sınıf başarı puanlarının bölümlere göre karşılaştırılmasında ise, uygulamalı alan dersleri ortalamaları arasında bölümlere göre farklılığın bulunmadığı, teorik alan dersleri ortalamalarında ise müzik bölümünün en iyi olduğu, beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin puanlarının en alt düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Cinsiyete göre yapılan incelemede ise, uygulamalı yetenek derslerinde erkek öğrencilerin daha başarılı görüldüğü, teorik alan derslerinde ise kız öğrencilerin puanlarının daha yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Fakültele, bölümlere ve cinsiyete göre yapılan tüm karşılaştırmalarda grupların tamamında ortalamalar düşüktür. Özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerde bu ortalamaların daha yüksek olması beklenirdi.

Tablo : 12

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavı Başarı Puanlarıyla Üniversite Birinci Sınıf Başarı Puanları Arasındaki İlişki Düzeyinin Dağılımı

Fakülte, Bölüm, Cinsiyet ve Toplam Sayıya Göre Öğrenciler.	N	Uygulamalı Alan Dersleri	Teorik Alan Dersleri	Eğitim Dersleri	Gen.Başarı Ortalaması
Fakülteler					
a.Buca Eğitim Fak.	252	0.059	-0.238	0.020	-0.256
b.Güzel San.Fak.	56	0.233	0.050	-	0.187
Bölmüler					
a.Resim,Heykel.Grafik	102	-0.010	0.242+	-0.006	0.080
b.Müzik	45	0.281	0.138	-0.196	0.186
c.Beden Eğit.ve Spor	161	0.468++	-0.013	0.054	0.326++
Cinsiyet					
a.Kız	171	-0.245	-0.131	0.001	-0.326
b.Erkek	137	0.317++	-0.147	0.180	-0.006
Toplam Öğrenciler	308	0.114+	-0.233	0.020	-0.164
		+ P < 0.05		++ P < 0.01	

Tablo 12'nin incelenmesinden, toplam öğrencilerin özel yetenek sınav puanları ile, Üniversite birinci sınıf genel başarı ortalamaları arasındaki ilişkinin $r=-0.164$ düzeyinde olduğu, bu rakamın da çok az bir ilişkiyi gösterdiği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin, özel yetenek sınav puanlarıyla, üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri, teorik alan dersleri ve eğitim dersleri başarı ortalamaları arasındaki ilişkilere teker teker bakıldığında ise, sadece, uygulamalı alan dersleri ile özel yetenek sınav puanları arasında 0.05 düzeyinde anlamlı ilişki bulunduğu görülmektedir.

İlişkilere fakülteleere göre bakıldığında, her iki fakültedeki öğrencilerin özel yetenek sınavı puanlarıyla üniversite birinci sınıf başarı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

İlişkilerin bölümler düzeyinde incelenmesinde ise, resim, heykel, grafik bölümü öğrencilerinin özel yetenek sınav puanları ile üniversite birinci sınıf teorik alan dersleri arasındaki $r=0.242$ düzeyindeki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Yetenek sınavı puanları ile, uygulamalı alan dersleri arasında anlamlı ilişki bulunmazken, teorik alan dersleri ile yetenek sınav puanları arasında bulunan anlamlı ilişkinin tesadüfe bağlı olarak ortaya çıkmış olabileceği düşünülebilir.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin, özel yetenek sınav puanları ile, üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri arasındaki ilişkinin $r=0.468$ olduğu, bu düzeyde bir ilişkinin istatistiksel olarak 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu, yine aynı bölümün özel yetenek puanları ile genel başarı puan ortalamaları arasında $r=0.326$ düzeyindeki bir ilişkinin de istatistiksel olarak 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 12'deki dağılımın cinsiyete göre incelenmesinde de, kız öğrencilerin yetenek sınav puanları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, erkek öğrencilerin özel yetenek sınav puanları ile sadece üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri arasında olan $r=0.317$ düzeyindeki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir.

Bu bölümden edinilen bilgilere genel olarak bakıldığında, araştırma kapsamına giren öğrencilerin özel yetenek sınavında aldıkları puan ortalamalarının fakültelere göre değişiklik gösterdiği, Buca Eğitim Fakültesine giren öğrencilerin özel yetenek sınav puan ortalamalarının Güzel Sanatlar Fakültesine göre daha yüksek olduğu, bu farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür.

Özel yetenek sınavı puan ortalamalarının bölümlere göre de değişiklik gösterdiği, en yüksek ortalamanın 79.18'le beden eğitimi ve spor bölümünde görüldüğü, resim, heykel ve grafik bölümünde ise bu ortalamanın 61.84'te kaldığı, bölümlerin puan ortalamaları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olduğu görülmüştür.

Özel yetenek sınavı puan ortalamalarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında ise, erkek öğrencilerin puan ortalamasının kızlara göre daha yüksek olduğu da anlaşılmıştır.

Özel yetenek sınav puanları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine gelince, beden eğitimi ve spor bölümü dışındaki bölümlere giren öğrencilerin, özel yetenek sınav puanları ile üniversite birinci sınıf başarı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, beden eğitimi ve spor bölümünde de sadece, uygulamalı alan dersleri puan ortalamaları ile özel yetenek sınav puanları arasında anlamlı ilişkinin bulunduğu görülmüştür.

Özel yetenek sınav puanları ile üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri puan ortalamaları arasındaki ilişkinin erkek öğrenciler için de anlamlı çıktığı anlaşılmıştır. Bunun nedeni olarak, beden eğitimi ve spor bölümünde erkek öğrencilerin çoğunlukta olması olarak gösterilebilir. Çünkü, araştırma kapsamına giren toplam 137 erkek öğrencinin 95'i beden eğitimi ve spor bölümünde bulunmaktadır.

Araştırma kapsamına giren toplam öğrencilerin, özel yetenek sınav puanları ile, üniversite birinci sınıf başarı puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında da, sadece birinci sınıf uygulamalı alan derslerinin puan ortalamaları ile özel yetenek sınav puanları arasındaki $r=0.114$ düzeyindeki ilişkinin istatistiksel olarak 0.05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. $r=0.114$ sayısının da anlamlılık düzeyi olarak tam sınır noktasında yer alması dikkate alındığında, özel yetenek sınav puanları ile, uygulamalı alan dersleri, arasında anlamlı ilişki vardır gibi kesin ifadelerin kullanılmasının zor olacağını da düşündürmektedir. Ayrıca, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin etkisi ile, bu ilişkinin anlamlı duruma geldiği de görülmektedir.

Gerek bölümlere, gerek fakültelere ve gerekse cinsiyete göre yapılan analizlerde, teorik alan dersleri ve eğitim dersleri puan ortalamaları ile, özel yetenek sınav puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, aynı durumun toplam öğrenciler için de geçerli olduğu anlaşılmaktadır. Özel yetenek sınav puanlarının uygulamalı alan dersi puan ortalamaları ile genelde uyum içinde olmaması dikkat çekici görünmektedir. Öğrencilerin, fakültelere girişinde yetenekleri, uygulamaya dönük araçlarla ölçülmekte ve bu puanlara göre alındığı bilinmektedir. Bu sınavların, bölümlere başvuran adayların, en iyilerinin alınması amacı ile yapıldığı da dikkate alınır, kaydını yaptırdığı programı en iyi başaracak

öğrencileri seçme iddiası var demektir. Konuya bu açıdan bakıldığında, uygulamalı yetenek dersi başarı puanları ile, yetenek sınav puanları arasında anlamlı düzeyde ilişkilerin bulunması beklenir.

Bu bilgilerin ışığında, özel yetenek sınav puanlarının, üniversite birinci sınıf başarısı için genelde iyi bir yordayıcı olmadığı ya da bu bölümlerde uygulanan programların seçilen öğrencilerin yeteneklerini tam olarak kullanmalarına olanak veremediği düşünülebilir.

Yapılan literatür taramalarında, İpek ve Yaman'ın (1969), Kendir ve Tuncer'in (1969), Toker ve Arkadaşlarının (1969), Onay'ın (1972) ve Akhun'un (1980) araştırmaları incelendiğinde de, Üniversite ve Yüksekokullara giriş sınav puanları ile üniversite başarıları arasında yüksek düzeyde anlamlı ilişkilerin bulunmadığı görülmüştür. Araştırmacılar tarafından, üniversiteye giriş sınav puanlarının, üniversite başarısı için bir yordayıcı olamayacağı belirtilmektedir.

Özel yetenek sınav puanlarının da üniversite başarısı için iyi bir yordayıcı olamayacağı gerçeği, yapılan sözü edilen araştırma sonuçlarını destekler nitelikte görülmektedir.

4. Öğrencilerin Lisede Alanlarıyla İlgili Okudukları Derslerden Aldıkları Notlarla, Özel Yetenek Sınavı Puanları Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı İlişkiler Var mıdır?

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin, lisede alanları ile ilgili okudukları derslerin not ortalamalarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin lise yetenek dersi notlarının aritmetik ortalaması 9.59, ortanca not 10.00, standart sapma ise 0.76 olarak görülmektedir.

Öğrencilerin lise yetenek dersi notlarının minimum ve maksimum değerleri ile, birinci ve üçüncü çeyrek değerleri de hesaplanmıştır. Minimum değer 6.00, maksimum değerinde 10.00, olduğu görülmüştür. Bu bilgilerden, özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerin, lise yetenek derslerinden oldukça başarılı oldukları söylenebilir. Bu öğrencilerin, özel yetenek sınavı ile üniversitelere girdikleri düşünülürse, lise yetenek dersi notlarının yüksek olması normal görülebilir.

Öğrencilerin, lise yetenek dersi notlarının, fakülte, bölüm ve cinsiyete göre incelenmesine gelince; Bu bilgiler de tablolar halinde ele alınarak incelenmektedir.

Tablo : 13

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Yetenek Dersi Notlarının Fakülteye Göre Dağılımı

Fakülte	N	X	S
Buca Eğitim Fakültesi	252	9.68	0.69
Güzel Sanatlar Fakültesi	56	9.16	0.91
T= 4.84	Sd= 306	P < 0.01	

Öğrencilerin, lise yetenek dersi ortalamalarının Buca Eğitim Fakültesi lehine farklılık gösterdiği görülmektedir. Tablo 13'de görüldüğü gibi, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin not ortalaması 9.68 iken, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin not ortalaması 9.16 olarak hesaplanmıştır. Ortalamalar arasında görülen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlılığı T testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo : 14

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Yetenek Dersi Notlarının Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	N	X	S
Resim,Heykel, Grafik	102	9.31	0.83
Müzik	45	66	0.63
Beden Eğit. ve Spor	161	9.74	0.70
F = 10.93	Sd= 2	P < 0.01	

Tablo 14'ün incelenmesinden, beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin not ortalamalarının diğer bölümlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. 9.74 not ortalaması ile beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin not ortalaması en üst düzeyde iken, resim, heykel ve grafik bölümü öğrencilerinin not ortalaması 9.31'le en alt düzeyde yer almaktadır. Bölümler arasındaki bu farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olup olmadığı F testi ile kontrol edilmiş ve ortalamalar arasındaki farklılığın 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Bir tesadüf sonucu ortaya çıkmış olsa bile, üniversiteye girişte uygulanan özel yetenek testlerinde de beden eğitimi ve spor bölümünün puan ortalaması en yüksek olarak görülmektedir. (Tablo: 5). Puanların yüksekten aşağıya doğru sıralanmasında, lise yetenek dersi notları ile, özel yetenek sınav puan ortalamaları arasında bölümlere göre bir uyum olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin lise yetenek dersi notlarının cinsiyete göre olan dağılımı da incelenmiştir. Kız öğrencilerin not ortalamasının 9.63, erkek öğrencilerinin not ortalamasının ise 9.54 olduğu görülmüştür. Kız ve erkek öğrenciler arasında görülen bu not ortalaması farklılığının istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı kontrol edilmiş ve anlamlı bir farklılığın bulunmadığı anlaşılmıştır.

Tablo : 15

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Yetenek Dersi Notları ile Özel Yetenek Sınavı Puanları Arasındaki İlişki Düzeyinin Dağılımı

Fakülte, Bölüm, Cinsiyet ve Toplam Sayıya Göre Öğrenciler.	N	İlişki Düzeyi (r)
Fakülteler		
a.Buca Eğitim Fak.	252	0.122+
b.Güzel San.Fak.	56	0.087
Bölümler		
a.Resim,Heykel.Grafik	102	-0.084
b.Müzik	45	0.193
c.Beden Eğit.ve Spor	161	-0.071
Cinsiyet		
a.Kız	171	0.276++
b.Erkek	137	0.099
Toplam Öğrenciler	308	0.145+
+ P < 0.05		++ P < 0.01

Tablo 15'e bakıldığında, genelde lise yetenek dersi notları ile özel yetenek sınav puanları arasında istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlamlı ilişkiler bulunmadığı görülmektedir. Buca Eğitim Fakültesinde okuyan öğrencilerin lise yetenek dersi not ortalamaları ile özel yetenek sınav puanları arasında $r = 0.122$ düzeyinde ilişki bulunduğu, bunun istatistiksel olarak 0.05 düzeyinde anlamlı olduğu, cinsiyete göre, kız öğrencilerin, lise özel yetenek dersi not ortalamaları ile, özel yetenek sınav puanları arasında $r = 0.276$ düzeyinde ilişki bulunduğu, bu ilişkinin de 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu anlaşılmıştır.

Araştırma kapsamına giren toplam 308 öğrencinin lise yetenek dersi not ortalamaları ile, özel yetenek sınav puanları arasındaki ilişkinin de $r = 0.145$ düzeyinde olduğu bunun da istatistiksel olarak 0.05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir.

Bu bölümde verilen bilgilerin incelenmesinden, araştırma kapsamına giren öğrencilerin lise yetenek dersi notlarının yüksek olduğu, aritmetik ortalamasının 9.59 olduğu, bu öğrencilerin özel yetenek sınavı ile fakültele girmeleri nedeniyle lise yetenek dersi not ortalamalarının yüksek olmasının normal görülebileceği,

Araştırma kapsamına giren öğrencilerden Buca Eğitim Fakültesine girenlerin, lise yetenek dersi not ortalamalarının daha yüksek olduğu, Güzel Sanatlar Fakültesine giren öğrencilerin, lise yetenek dersi not ortalamaları ile Buca Eğitim Fakültesine giren öğrencilerin not ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunduğu,

Lise yetenek dersi not ortalamalarının bölümlere göre olan dağılımında, beden eğitimi ve spor bölümünün ilk sırayı aldığı, son sırada resim, heykel ve grafik bölümünün yer aldığı, bölümler arasındaki not ortalaması arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu,

Cinsiyete göre, not ortalamaları arasındaki farkın incelenmesinden, ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın bulunmadığı anlaşılmıştır.

Öğrencilerin lise yetenek dersi notları ile özel yetenek sınavı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine gelince, Buca Eğitim Fakültesine giren öğrencilerin lise yetenek dersi notları ile, özel yetenek sınav puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunduğu, Güzel Sanatlar Fakültesine giren öğrencilerin, lise yetenek dersi notları ile özel yetenek sınav puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, bölümlere göre yapılan incelemede, lise yetenek dersi notları ile, özel yetenek sınav puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, cinsiyete göre yapılan incelemede ise, kız öğrencilerin lise yetenek dersi notları ile, özel yetenek sınav puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Araştırma kapsamına giren toplam 308 öğrencinin lise yetenek dersi notları ile, özel yetenek sınav puanları arasında ise istatistiksel olarak 0.05 düzeyinde anlamlı ilişkinin bulunduğu anlaşılmıştır.

Bir önceki bölümde tartışılan, özel yetenek sınavı puanları ile, üniversite birinci sınıf başarı puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesinden ortaya çıkan ilişki katsayıları dikkate alındığında, araştırma kapsamına giren öğrencilerin, lise yetenek dersi notları ile, özel yetenek sınav puanları arasındaki ilişkinin, özel yetenek sınavı puanları ile, üniversite başarı puanları ortalaması arasındaki ilişkiden daha yüksek olduğu görülmektedir. (İlişki katsayıları, Tablo: 12'de ve Tablo 15'de.)

5. Öğrencilerin Lisede Alanlarıyla İlgili Okudukları Derslerden Aldıkları Notlarla Üniversite Birinci Sınıf Başarı Puanları Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı İlişkiler Var mıdır?

Tablo : 16

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Yetenek Dersi Notları ile Üniversite Birinci Sınıf Puanları Arasındaki İlişki Düzeyinin Dağılımı

Fakülte, Bölüm, Cinsiyet ve Toplam Sayıya Göre Öğrenciler.	N	Üniversite Birinci Sınıf		Gen.Başarı Ortalaması
		Teorik Alan Dersleri	Eğitim Dersleri	
Fakülteler				
a.Buca Eğitim Fak.	252	0.034	0.108	0.026
b.Güzel San.Fak.	54	0.007	-	0.058
Bölgümler				
a.Resim,Heykel.Grafik	102	-0.080	0.181	0.063
b.Müzik	45	0.188	0.102	0.315+
c.Beden Eğit.ve Spor	161	0.062	0.050	0.071
Cinsiyet				
a.Kız	171	-0.071	0.200+	0.040
b.Erkek	137	-0.065	0.023-	0.025
Toplam Öğrenciler	308	-0.047	0.108	0.005

+ P < 0.05

Tablo 16'nın incelenmesinden görüleceği gibi, öğrencilerin lise yetenek dersi notları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında genelde anlamlı ilişkilerin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Sadece müzik bölümü öğrencilerinin lise yetenek dersleri not ortalaması ile, üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri puan ortalamaları ve genel başarı ortalamaları arasında istatistiksel olarak 0.05 düzeyinde anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Toplam öğrencilerin lise yetenek dersi notları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında anlamlı ilişkilerin bulunmadığı görülmektedir.

Tabloda, kız öğrencilerin lise yetenek dersi notları ile, üniversite birinci sınıf eğitim dersleri puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak 0.05 düzeyinde anlamlı ilişkilerin bulunması dikkat çekici olarak görülebilir. Ancak, dağılımdaki ilişkilerin genel karakterine bakıldığında, bu ilişki yüksekliğinin tesadüfi olarak ortaya çıkmış olabileceği düşünülebilir.

Bu bulgulara göre, araştırma kapsamına giren öğrencilerin, lise yetenek dersi notları ile, üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, sadece müzik bölümü için 0.05 düzeyinde anlamlı ilişki bulunduğu anlaşılmıştır. Müzik bölümü için öğrenci sayısının 56 gibi bir düzeyde olması, çıkan anlamlı ilişkinin yanıltıcı olabileceğini de düşündürmektedir.

Sonuç olarak, lise yetenek dersi not ortalamalarının, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan fakültelerin birinci sınıf başarıları için iyi bir yordayıcı olamayacağı söylenebilir.

Yapılmış bazı araştırmalar, lise başarılarının, üniversite başarıları için iyi bir yordayıcı olabileceğini ortaya koymaktadır. Onay (1972) araştırma bulgularına dayalı olarak, lise başarılarından, üniversite başarılarının yordanabileceğini belirtmektedir. Çetin'in (1985) yaptığı araştırmada da benzer sonuçların çıktığı görülmektedir. ayrıca, Richards ve Arkadaşları (1967) ve Chissom ve Lanier'in (1982) çalışmalarında da üniversite başarılarının kestirilmesinde, en geçerli yordayıcılardan birinin lisedeki başarı ortalamaları olduğundan sözedilmektedir. Ancak, araştırmalarda, lise akademik başarılarının, üniversite başansı için iyi bir yordayıcı olacağından sözedilmektedir. Bu araştırmada, lise yetenek dersi notlarının, üniversite birinci sınıf başarı puanları ile karşılaştırması yapılmaktadır. Bu bakımdan, diğeri araştırma sonuçlarını destekler nitelikte sonucun çıkmaması normal karşılanabilir. Buna göre, lise yetenek derslerinden, üniversite yetenek dersleri başarı düzeyinin kestirilmesinin mümkün olamayacağı söylenebilir.

6. Öğrencilerin Lise Diploma Notlarıyla, Üniversite Birinci Sınıf Başarı Puanları Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı İlişkiler Var mıdır?

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin lise diploma dereceleri, diploma notları 10'la çarpılarak, 100 puan üzerinden hesaplanmıştır. Buna göre, toplam 308 öğrencinin lise diploma dereceleri ortalaması 62.70 olarak bulunmuştur. Ayrıca, aynı dağılımda, ortanca değerin 62.00, standart sapmanın ise 8.12 olduğı görülmüştür.

Aynı dağılımda, minimum değerin 47.00, maksimum değerin 92.00 olduğı, birinci ve üçüncü çeyrek değerlerinin de 58.00 ile 66.75 olduğı görülmektedir. Rakamlardan da anlaşılacağı gibi, diploma notlarının orta düzeyde olduğı, maksimum ve minimum değerler arasında geniş alan bulursa da, uç ortalamaların az olduğı, yığılmanın orta puanlarda olduğı, araştırma kapsamına giren öğrencilerin % 50'sinin diploma not ortalamasının 5.8 ile 6.6 arasında toplandığı anlaşılmaktadır.

Daha önce başka yükseköğretim kurumlarına devam eden öğrencilerin, lise diploma dereceleri araştırmacı tarafından bilinmemektedir. Eğer Türkiye ortalaması bu bulgular düzeyinde ise, öğrencilerimizin genelde zayıf yetiştiğı söylenebilir. Lise diploma derecelerinin Türkiye ortalaması, bu bulguların üzerinde ise, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarına giren öğrencilerin, diğeri yükseköğretim kurumlarına girenlere göre daha az başarılı olduğı söylenebilir.

Diploma derecelerinin Fakültelelere göre olan ortalama değerleri ve standart sapmaları incelenmiştir. Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin diploma notu ortalamasının 62.83 olduğı, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin not ortalamasının ise 62.16 olduğı görülmüştür. İki ortalama arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunup bulunmadığı araştırılmış, anlamlı bir farkın bulunmadığı anlaşılmıştır. bu sonuçtan, iki fakülteye de lise diploma derecesi aynı düzeydeki öğrencilerin girdiğı anlaşılmaktadır.

Tablo : 17

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Diploma Notlarının Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	N	X	S
Resim,Heykel,Grafik	102	64.28	9.8808.
Müzik	45	64.02	05
Beden Eğitimi ve Spor	161	61.32	6.57
F= 4.90	Sd= 2	P < 0.01	

Tablo 17'de görüldüğü gibi resim, heykel ve grafik bölümü öğrencilerinin diploma puan ortalaması 64.28 iken, müzik bölümününki 64.04, beden eğitimi ve spor bölümününki ise 61.32 olarak hesaplanmıştır. Ortalamalara bakıldığında, beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin not ortalamasından en düşük, resim, heykel ve grafik bölümü öğrencilerinin not ortalaması en üst düzeydedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde de, 9.88'lik değerle resim, heykel ve grafik bölümü öğrencilerinin aldıkları puanların standart sapması en yüksek iken, 6.57'lik değerle beden eğitimi ve spor bölümününki en düşük düzeyde görülmektedir. Dağılımda, beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin diploma notlarının daha çok ortalama çevresinde toplandığı kestirilmektedir.

Dağılımda görülen bölümler arasındaki ortalama farklılıklarının istatistiksel olarak anlamlılık düzeyi F testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. bu sonuca göre, beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin, lise diploma not ortalamasının, diğer bölümlerin ortalamasına göre daha düşük olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo : 18

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Diploma Notlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	X	S
Kız	171	64.80	8.83
Erkek	137	60.09	6.26
T= 5.27	Sd= 306	P 0.01	

Tablo 18'in incelenmesinden, kız öğrencilerin lise diploma not ortalamalarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin diploma puan ortalaması 64.80 iken, erkek öğrencilerin diploma puan ortalamasının 60.09 olduğu anlaşılmaktadır. Aritmetiksel olarak görülen bu farklılığın istatistiksel olarak da anlamlı olup olmadığı T testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerden, lise diploma not ortalamalarının erkek öğrencilere göre kız öğrencilerde daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo : 19

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Diploma Notları ile Üniversite Birinci Sınıf Başarı Puanları Arasındaki İlişkilerin Dağılımı

Fakülte, Bölüm, Cinsiyet ve Toplam Sayıya Göre Öğrenciler.	Üniversite Birinci Sınıf			
	Uygulamalı Alan Dersleri	Teorik Alan Dersleri	Eğitim Dersleri	Gen.Başarı Ortalaması
Fakülteler				
a.Buca Eğitim Fak.	0.025	0.239++	0.257++	0.236++
b.Güzel San.Fak.	0.199	0.134		0.224
Bölümler				
a.Resim,Heykel.Grafik	0.188	0.053	0.185	0.194
b.Müzik	0.201	0.306+	0.336+	0.265
c.Beden Eğit.ve Spor	-0.128	0.166	0.305++	0.088
Cinsiyet				
a.Kız	0.237++	0.112	0.223+	0.258++
b.Erkek	0.055	0.184+	0.254+	0.205++
Toplam Öğrenciler	0.068	0.208++	0.257++	0.221++

+ P < 0.05

++ P < 0.01

Tablo 19'un incelenmesinden, lise diploma notları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasındaki ilişkinin özellikle, üniversite birinci sınıf uygulamalı alan derslerinde düşük, diğer teorik derslerde yüksek olduğu görülmektedir. Lise diploma notları ile üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri arasındaki ilişki kız öğrencilerde $r= 0.237$ çıkmış ve bu ilişkinin istatistiksel olarak 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer ilişkilerin hiç birinde, lise diploma notları ile, üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler görülmektedir.

Lise diploma notları ile, üniversite birinci sınıf teorik alan dersleri arasındaki ilişki incelendiğinde, buca Eğitim Fakültesinde ilişkinin $r= 0.239$, erkek öğrencilerde $r= 0.184$, Müzik Bölümünde $r= 0.306$ ve toplam öğrencilerde $r= 0.208$ düzeyinde olduğu görülmüştür. Bu ilişkilerin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı incelenmiş, müzik bölümünde ve erkek öğrencilerde 0.05, Buca Eğitim Fakültesi ve toplam öğrencilerde 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgulardan hareketle, genelde lise diploma notları ile, üniversite birinci sınıf teorik alan dersleri arasında anlamlı ilişkiler bulunduğu söylenebilir.

Lise diploma notları ile, üniversite birinci sınıf eğitim dersleri arasındaki ilişki incelendiğinde de, resim, heykel ve grafik bölümü dışındaki karşılaştırmalarda ilişki düzeyinin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür. Ancak, Güzel Sanatlar Fakültesinde eğitim dersi okunmadığından, bu fakültede, sözü edilen değişkenle ilgili olarak karşılaştırma yapılamamıştır. Lise diploma notu ile eğitim dersi puan ortalamaları arasındaki ilişki, müzik bölümünde $r= 0.336$, kız öğrencilerde $r= 0.223$, erkek öğrencilerde $r= 0.254$ olarak bulunmuş ve bu değerlerin istatistiksel olarak 0.05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer ilişkiler ise, Buca Eğitim Fakültesinde $r= 0.236$, beden eğitimi ve spor bölümünde $r= 0.305$ ve toplam öğrencilerde $r= 0.257$ olarak bulunmuştur. bu ilişkilerin de 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu anlaşılmıştır.

Lise diploma notları ile üniversite birinci sınıf genel başarı ortalamaları arasındaki ilişkilerin incelenmesinden de, buca Eğitim Fakültesinde $r= 0.236$, kız öğrencilerde $r= 0.258$, erkek öğrencilerde $r= 0.205$ ve toplam öğrencilerde ise $r= 0.221$ düzeyinde ilişki bulunmuştur. bu ilişki düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlılığı incelendiğinde, hepsinin 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu anlaşılmıştır. Lise diploma notları ile üniversite birinci sınıf genel başarı ortalamaları arasındaki ilişkinin genelde anlamlı olduğu söylenebilir.

Bu bölümle ilgili olarak bir özetleme yapmak gerekirse, araştırma kapsamına giren öğrencilerin, lise diploma notlarının ortalamasının 6.27 olduğu, öğrencilerin % 50'sinin diploma notunun 5.80 ile 6.60 arasında değiştiği, bu ortalamaların düşük sayılabilecek bir düzeyde olduğu,

Lise diploma not ortalamalarının beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinde en düşük düzeyde olduğu (6.10), bu ortalamanın, diğer bölüm ortalamalarından anlamlı olabilecek düzeyde düşük olduğu, kız öğrencilerin diploma not ortalamasının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu, bu farkın istatistiksel olarak anlamlı denecek düzeyde olduğu anlaşılmıştır.

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin lise diploma notları ile, üniversite birinci sınıf başarı ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesinden de, lise diploma notları ile üniversite birinci sınıf uygulamalı yetenek dersleri arasında anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, ancak lise diploma notları ile üniversite birinci sınıf teorik alan dersleri, eğitim dersleri ve genel başarı ortalamaları arasında istatistiksel olarak 0.05 ve 0.01 gibi değişen düzeylerde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür.

Bu bulguların ışığında, lise diploma notlarının, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan fakültelerin birinci sınıf teorik dersleri için bir yordayıcı olarak kullanılabileceği söylenebilir. Bu bulgular, daha önce de sözü edildiği gibi, Onay (1972), Çetin (1985), Richards ve Arkadaşları (1967), Chissom ve Lanier'in (1982) araştırmalarını destekler niteliktedir. Bu araştırmacılar, üniversite başarılarının kestirilmesinde, lise başarılarının iyi bir yordayıcı olacağı konusunda birleşmektedirler.

7. Öğrencilerin, Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) Puanlarıyla Üniversite Birinci Sınıf Başarı Puanları Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı İlişkiler Var mıdır?

Araştırma Kapsamına giren öğrencilerin, Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanlarının aritmetik ortalaması 118.54, Ortanca değeri 118.00, standart sapması da 9.14 olarak bulunmuştur. Aynı grubun puanlarının minimum ve maksimum değerleri de 95.00 ve 151.00 olarak bulunmuştur. Özel Yetenek sınavına ÖSS puanı en az 105.00 ve daha yukarı olan çağrılırken, milli sporcularda bu barajın aranmaması nedeniyle, minimum puanın 95.00'e kadar düştüğü görülmektedir. Öğrencilerin ÖSS puanlarının birinci ve üçüncü çeyrek değerlerine bakıldığında ise, birinci çeyreğin 111.25, üçüncü çeyreğin 123.00 olduğu görülmüştür.

Puanların genel dağılımı incelendiğinde, minimum ve maksimum değerler düzeyinde az puan bulunduğu, puanların büyük çoğunluğunun ortalama civarında toplandığı, araştırma kapsamına giren öğrencilerin % 50'sinin puanının 111.25 ile 123 arasında bulunduğu görülmektedir.

Elde edilen verilerden anlaşıldığı kadarı ile, ÖSS puanıyla ön kayıt yaptıran ve özel yetenek sınavı ile yükseköğretim kurumlarına alınan öğrencilerin, akademik başarı düzeyinin genelde orta ve ortanın altında olduğu söylenebilir. Bu durum, bir önceki bölümde tartışılan, öğrencilerin diploma notlarının düşüklüğü de desteklemektedir.

ÖSS puanlarıyla dereceye giren, yüksek puanlarla birinci basamak sınavı kazanan öğrencilerin, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan kurumları tercih etmedikleri görülmektedir. Burada iki olasılık akla gelmektedir. Belki, özel yeteneği yüksek olan öğrenciler, akademik başarılarını yükseltmek için çaba içine girememekte ve ÖSS barajını aşmanın kendileri için yeterli olduğunu düşünmekte, belki de, genelde başka yükseköğretim kurumlarına giremeyen öğrenciler, son çare olarak özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarına başvurmakta.

Tablo : 20

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin, ÖSS Puanlarının Fakülteye Göre Dağılımı

Fakülte	N	X	S
Buca Eğitim Fakültesi	252	117.67	8.61
Güzel Sanatlar Fakültesi	56	122.40	10.50
T= 3.57	Sd= 306	P < 0.01	

Tablo 20'de görüldüğü gibi, özel yetenek sınavı ile Buca Eğitim Fakültesine giren öğrencilerin ÖSS puan ortalamaları 117.67 iken, Güzel Sanatlar Fakültesine giren öğrencilerin ÖSS puan ortalamaları 122.40 olarak hesaplanmıştır. Güzel Sanatlar Fakültesi Lehine görülen farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı T testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo : 21

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin, ÖSS Puanlarının Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	N	X	S
Resim,Heykel,Grafik	102	121.27	9.44
Müzik	45	120.49	10.04
Beden Eğitimi ve Spor	161	116.25	8.09
F= 11.32	Sd= 2	P < 0.01	

Tablo 21'in incelenmesinden, beden eğitimi ve spor bölümüne giren öğrencilerin ÖSS puan ortalamasının 116.25, müzik Bölümüne giren öğrencilerin ÖSS puan ortalamasının 120.49 ve resim, heykel, grafik bölümüne giren öğrencilerin ÖSS puan ortalamasının 121.27 olduğu görülmektedir. beden eğitimi ve spor bölümüne giren öğrencilerin ÖSS puanlarının, diğer bölümlere girenlere göre daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Ortalamalar arasındaki bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı F testi ile kontrol edilmiş ve 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Beden eğitimi ve spor bölümüne giren öğrencilerin, lise diploma not ortalamalarının da düşük olduğu bir önceki bölümde görülmüştür. ÖSS puan ortalamaları ile lise diploma not ortalamalarının bölümlere göre paralel yürüdüğü anlaşılmaktadır.

Tablo : 22

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin ÖSS Puanlarıyla Üniversite Birinci Sınıf Başarı puanları Arasındaki İlişkinin Dağılımı

Fakülte, Bölüm, Cinsiyet ve Toplam Sayıya Göre Öğrenciler.	Üniversite Birinci Sınıf			Gen.Başarı Ortalaması
	Uygulamalı Alan Dersleri	Teorik Alan Dersleri	Eğitim Dersleri	
Fakülteler				
a.Buca Eğitim Fak.	0.224++	0.418++	0.214+	0.413++
b.Güzel San.Fak.	0.293+	0.322+	-	0.300+
Bölümler				
a.Resim,Heykel.Grafik	0.221+	0.313++	0.148	0.268++
b.Müzik	0.385++	0.416++	0.212	0.408++
c.Beden Eğit.ve Spor	0.116	0.391++	0.260+	0.344++
Cinsiyet				
a.Kız	0.243++	0.403++	0.144	0.348++
b.Erkek	0.237++	0.450++	0.265++	0.437++
Toplam Öğrenciler	0.205++	0.427++	0.214++	0.389++

+ P < 0.05

++ p < 0.01

Tablo 22'de görüldüğü gibi ÖSS puanları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasında genelde, istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. ÖSS puanları ile üniversite birinci sınıf dersleri arasındaki ilişkiler ders gruplarına göre incelenirse,

Uygulamalı alan dersleri ile, ÖSS puanları arasındaki ilişki Buca Eğitim Fakültesinde $r= 0.224$, Güzel Sanatlar Fakültesinde $r= 0.293$, resim, heykel ve grafik bölümünde $r= 0.221$, müzik bölümünde $r= 0.385$, kız öğrencilerde $r= 0.243$, Erkek öğrencilerde $r= 0.237$ ve toplam öğrencilerde $r= 0.205$ olarak hesaplanmıştır. bu ilişki katsayılarının hepsi istatistiksel olarak 0.05 veya 0.01 düzeyinde anlamlı çıkmıştır. Sadece, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü öğrencilerinin ÖSS puanı ile uygulamalı alan dersleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı çıkmamıştır.

Teorik alan dersleri ile ÖSS puanları arasındaki ilişki de Buca Eğitim Fakültesinde $r= 0.418$, Güzel Sanatlar Fakültesinde $r= 0.322$, resim, heykel ve grafik bölümünde $r= 0.313$, müzik bölümünde $r= 0.416$, beden eğitimi ve spor bölümünde $r= 0.391$, Kız öğrencilerde $r= 0.403$, erkek öğrencilerde $r= 0.450$ ve toplam öğrencilerde $r= 0.427$ olarak anlamlı olup olmadığı kontrol edilmiş, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin ÖSS puanları ile teorik alan dersleri ortalaması arasındaki ilişki 0.05 düzeyinde, diğer fakülte, bölüm ve toplam öğrencilerin ÖSS puanları ile teorik alan dersleri arasındaki ilişkilerin 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

Üniversite birinci sınıf eğitim dersleri puan ortalamaları ile ÖSS puanları arasındaki ilişkinin incelenmesinden de, Buca Eğitim Fakültesi, beden eğitimi ve spor bölümü, erkek öğrenciler ve toplam öğrencilerde ilişkilerin istatistiksel olarak 0.05 ve 0.01 düzeylerinde anlamlı çıktığı, ancak uygulamalı alan dersleri, teorik alan dersleri ve genel başarı ortalamalarına göre daha düşük düzeyde ilişkilerin olduğu anlaşılmıştır.

Araştırma kapsamına giren toplam öğrencilerin ÖSS puanları ile üniversite birinci sınıf genel başarı ortalamaları arasındaki ilişkilerin incelenmesinden de, bu ilişkilerin Buca Eğitim Fakültesinde $r= 0.413$, Güzel Sanatlar Fakültesinde $r= 0.300$, resim, heykel ve grafik bölümünde $r= 0.268$, müzik bölümünde $r= 0.408$, beden eğitimi ve spor bölümünde $r= 0.344$, Kız öğrencilerde $r= 0.348$, Erkek öğrencilerde $r= 0.437$ ve toplam öğrencilerde $r= 0.389$ düzeyinde olduğu anlaşılmıştır. bulunan ilişki düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlılık düzeylerine bakıldığında, Güzel Sanatlar Fakültesindeki öğrencilerin puanları arasındaki ilişkilerin ise 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

Bu bölümle ilgili olarak edinilen bilgilerin genel bir özetlemesi yapılırsa, araştırma kapsamına giren öğrencilerin ÖSS puan ortalamasının 118.54 olduğu, minimum ve maksimum puanların 95.00 ile 151.00 olmasına rağmen, birinci ve üçüncü çeyrek puanların 111.25 ile 123.00 olması, puanların büyük çoğunluğunun 118.00 civarına yığıldığını göstermektedir. Buna göre, özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerin ÖSS puanlarının genelde düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

Özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerin ÖSS puanlarının fakülte ve bölümlere göre dağılımının incelenmesinden de, Güzel Sanatlar Fakültesine giren öğrencilerin ÖSS puanlarının Buca Eğitim Fakültesine girenlere göre anlamlı derecede yüksek olduğu, resim, heykel, grafik ve müzik bölümlerine giren öğrencilerin ÖSS puan ortalamalarının da beden eğitimi ve spor bölümüne girenlere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

ÖSS puanları ile üniversite birinci sınıf başarı ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesinden

ise, genel olarak ilişkilerin anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir. En yüksek düzeydeki ilişkinin ÖSS puanları ile üniversite birinci sınıf teorik alan dersleri arasında olduğu, bunu genel başarı ortalamasının izlediği, sonra uygulamalı alan derslerinin geldiği ve en düşük düzeydeki ilişkinin eğitim derslerinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgulardan, ÖSS puanları ile üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri arasındaki ilişkinin yüksekliği ilginç bulunabilir. Çünkü gerek özel yetenek sınavı ile üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri arasındaki ilişki, gerekse lise yetenek dersleri ile üniversite birinci sınıf uygulamalı alan dersleri arasındaki ilişkinin, önceki bölümlerde yapılan incelemesinden, ÖSS puanları ile uygulamalı alan dersleri arasındaki ilişki düzeyi kadar yüksek çıkmadığı görülmüştür.

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin ÖSS puanları ile üniversite birinci sınıf başarı ortalamaları arasındaki ilişkinin yüksekliğinden hareketle, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarında, ÖSS puanlarının bir ölçüt olarak kullanılabilmesi savunulabilir.

İpek ve Yaman'ın (1969), Kendir ve Tuncer'in (1969), Çetin'in (1985), Ersoy'un (1989) araştırmalarında, üniversiteye girişte kullanılan testlerden alınan puanlarla, üniversite başarıları arasında anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, öğrenci seçme sınavı puanlarının üniversite başarıları için bir yordayıcı olarak kullanılamayacağından sözedilmektedir. Bu araştırma bulgularının, sözü edilen araştırmaları desteklemediği görülmektedir. Ancak sözü edilen araştırmalarda, öğrenci yetiştirme puanları ile üniversite başarılarının karşılaştırıldığı görülmektedir. Bu araştırmada ise ve ÖSS puanları ile üniversite başarıları karşılaştırılmaktadır.

Richards ve Arkadaşları'nın (1967), Domino'nun (1982) ve Wilson'un (1983) yaptığı çalışmalarda da, hem lise başarı notlarının, hem de yüksekokula giriş sınavı puanlarının, üniversite başarıları için bir yordayıcı olarak kullanılabilmesi belirtilmektedir. Araştırmamızın bu bölümü ile ilgili bulguları, yurt dışı araştırma bulgularına daha yakın görünmektedir. Ancak, kesin karar için bu tür araştırmaların tekrarlanması yarar vardır.

8. Öğrencilerin Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) Puanlarına Özel Yetenek Sınavından Aldıkları Puanlar Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı İlişkiler Var mıdır?

Tablo : 2.

• Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin ÖSS Puanları ile Özel Yetenek Sınavı Puanları Arasındaki İlişkinin Dağılımı

Fakülte, Bölüm, Cinsiyet ve Toplam Sayıya Göre Öğrenciler.	N	İlişki Düzeyi (r).
Fakülteler		
a.Buca Eğitim Fak.	252	-0.138
b.Güzel San.Fak.	56	0.433++
Bölümler		
a.Resim,Heykel.Grafik	102	0.269++
b.Müzik	45	0.189
c.Beden Eğit.ve Spor	161	0.108
Cinsiyet		
a.Kız	171	-0.013
b.Erkek	137	0.034
Toplam Öğrenciler	308	-0.060

+ P < 0.05

++ P < 0.01

Tablo 23'ün incelenmesinden, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencileri ile, resim, heykel ve grafik bölümü öğrencilerinin ÖSS puanları ile Özel Yetenek Sınavı Puanları arasındaki ilişkinin yüksek olduğu, diğer fakülte ve bölümlerde, ayrıca toplam öğrencilerde ilişki düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin ÖSS puanı ile Özel Yetenek Sınavı puanları arasındaki ilişki $r=0.433$, Resim, Heykel ve Grafik bölümünde ise $r=0.269$ olduğu hesaplanmıştır. Her iki ilişkinin de istatistiksel olarak 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu, değişkenler arasında aranan diğer ilişkilerin anlamlı düzeyde olmadığı anlaşılmıştır.

Sadece Güzel Sanatlar Fakültesine öğrenci alımı sırasında ayrıca genel kültür düzeyini ölçen testler uygulandığı ve bu puanların da yetenek sınavı puanlarına eklenerek öğrencilerin bu sonuca göre bölümlere alındığı dikkate alındığında yukarıda sözü edildiği gibi, ilişki düzeyinin sadece Güzel Sanatlar Fakültesinde anlamlı düzeyde olması normal karşılanabilir. resim, heykel ve grafik bölümü öğrencilerinin, iki tür puanı arasındaki ilişkinin yüksek çıkması da Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinden kaynaklanmış olabilir.

Buna göre, ÖSS puanları ile Özel Yetenek Sınavı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunduğunu söylemek zordur. Bu sonuç da normal karşılanabilir. ÖSS sınavında genel olarak zihinsel yetenek ölçülürken, özel yetenek sınavında beceri yeteneği ölçülmektedir.

9. Öğrencilerin lise Diploma Notlarıyla Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) puanları Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı İlişkiler Var mıdır?

Tablo : 24

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Diploma Notları ile ÖSS Puanları Arasındaki İlişkilerin Dağılımı

Fakülte, Bölüm, Cinsiyet ve Toplam Sayıya Göre Öğrenciler.	N	İlişki Düzeyi (r)
Fakülteler		
a.Buca Eğitim Fak.	252	0.236
b.Güzel San.Fak.	56	0.159
Bölümler		
a.Resim,Heykel.Grafik	102	0.118
b.Müzik	45	0.272
c.Beden Eğit.ve Spor	161	0.191+
Cinsiyet		
a.Kız	171	0.283++
b.Erkek	137	0.067
Toplam Öğrenciler	308	0.209++
+ P < 0.05		++ P < 0.01

Tablo 24'ten anlaşılacağı gibi, öğrencilerin lise diploma notları ile ÖSS puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunduğu söylenebilir. Lise diploma notları ile ÖSS puanları arasındaki ilişki Buca Eğitim Fakültesinde $r=0.236$, Cinsiyete göre $r=0.283$ ve toplam öğrencilerde $r=$

0.209 olarak görülmektedir. bu ilişki düzeylerinin herbiri istatistiksel olarak 0.01 düzeyinde anlamlı görülmektedir. Hem lise diploma notlarının, hem de ÖSS puanlarının daha çok akademik başarının ölçüsü niteliğinde olmaları nedeniyle, iki değişken arasındaki ilişki düzeyinin anlamlı çıkması normal karşılanabilir. Ancak, Güzel Sanatlar Fakültesinde, sözü edilen iki değişken arasındaki ilişkinin düşük çıkması, araştırmacının beklentilerine uygun nitelikte bulunmamaktadır.

10. Öğrencilerin Lise Diploma Notlarıyla Özel Yetenek Sınavından Aldıkları puanlar Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı İlişkiler Var mıdır?

Tablo : 25

Araştırma Kapsamına Giren Öğrencilerin Lise Diploma Notları İle Özel Yetenek Sınav Puanları Arasındaki İlişkinin Dağılımı

Fakülte, Bölüm, Cinsiyet ve Toplam Sayıya Göre Öğrenciler.	N	İlişki Düzeyi (r)
Fakülteler		
a.Buca Eğitim Fak.	252	-0.238
b.Güzel San.Fak.	56	0.005
Bölümler		
a.Resim,Heykel.Grafik	102	-0.137
b.Müzik	45	0.272
c.Beden Eğit.ve Spor	161	-0.079
Cinsiyet		
a.Kız	171	-0.103
b.Erkek	137	-0.069
Toplam Öğrenciler	308	-0.198
	+ P < 0.05	++ P < 0.01

Tablo 25'in incelenmesinden, lise diploma notları ile özel yetenek sınav puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunmadığı, hemen hemen, ilişki düzeylerinin tüm bölüm, fakülte ve cinsiyet boyutlarında olumsuz çıktığı görülmektedir. bu sonuca göre, öğrencilerin diploma notlarından, öğrencilerin özel yetenek sınavı puanlarının yordanamayacağı söylenebilir. Zaten, fakültelerdeki uygulamada da, özel yetenek sınavı ile öğrenci alımında, lise diploma notlarının dikkate alınmadığı görülmektedir.

11.Kullanılan Ölçme Araçları Teknik Özellikleri Yönünden Amacına Hizmet Edebilecek Düzeyde midir?

Bir ölçme aracının teknik özelliklerinden sözedildiğinde, aracın öncelikle geçerlik ve güvenilirliği akla gelmektedir. Ayrıca aracın kullanılabilirliği, objektifliği gibi özellikleri de teknik özelliklerindedir. Aracın amacına hizmet edebilmesi için, ilk koşul, geçerlik ve güvenilirliğinin yüksek olması beklenmektedir. Burada, kullanılan ölçme araçlarının teknik özelliklerinden sözedildikten sonra, kurumların amaçları ve kullanılan araçların bu şekli ile, kurumların amaçlarına uygun öğrenci seçip seçemediği üzerinde durulmaktadır.

Özel yetenek sınavında kullanılan ölçme araçları, alanın gereği olarak becerisel yetenekleri ölçmeye yönelik hazırlandığı görülmektedir. bu tür araçların, akademik başarıyı ölçen testler gibi, geçerlik ve güvenilirliklerinin hesaplanması ve buna bağlı olarak da geliştirme çalışmalarına girilip geliştirilmeleri zor olmaktadır. Çünkü, özel yeteneklerin ölçülmesinde, becerisel yeteneklerin içinde, duyuşsal özelliklerin de bulunduğu hesaba katılmak zorundadır. Öğrencinin çiziminde, bedensel esnekliğinde, ritiminde coşkusal etkenler de rol oynamaktadır. Bu nedenle, öğrencilerin etkinliklerini iyi gözlemek ve gözlem sonuçlarının sayısallaştırılmasının oldukça zor olacağı bir gerçektir. Literatür taramalarından, beceriye yönelik derslerdeki başarının ölçülmesinde kullanılabilecek standart ölçme araçlarının varlığına ait bilgilere de rastlanamamıştır.

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin seçiminde kullanılan ölçme araçlarının nitelikleri de bu sınırlılıklar içinde ele alınıp tartışılmaktadır.

Araştırma sırasında, sınavlarda her öğrenciye verilen puanlar ve bu puanların hangi gözlemlere dayalı olarak verildiği incelenmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde her öğrencinin hangi davranışlarına hangi puanın verileceği ayrıntılı olarak belirlenip ve sınav öncesi öğrencilere verildiği görülmektedir. Örneğin, basketbol sınavında, 45 saniyelik sürede, potaya 8 isabetli atış yapacak kız öğrencinin 4 puan, aynı sürede bir isabetli yapanın ise 0.50 puan alacağını kız öğrenciler bilmektedir. Yine sıçramada 7 puan alabilmek için erkeklerin 70 cm. den, kızların 50 cm. den daha çok sıçramaları gerektiğini her iki grup da bilmektedir. Ayrıca her öğrenciye bir puan karu verilerek, her istasyonda aldığı puan kartına yazılmaktadır. Öğrenci aldığı puanları kendisi toplayarak puan durumunu kendisi hesaplayabilmektedir. Ayrıca, her istasyonda, isteyen öğrenciye, yaptığı hareketi tekrarlama fırsatı verilerek, heyecana bağlı başarısızlık ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.

Sınava bu hali ile bakıldığında puanlamının, öğrencinin ve komisyonun ortak onayı ile yapılması, öğrencinin iste nesine hı rde, hareketi tekrarlama olanağı verilmesi, sınavın güvenilirlik ve objektiflik özelliklerinin yüksek olduğu izlenimini vermektedir.

Resim, heykel, grafik ve müzik bölümlerindeki sınavlara gelince; Bu sınavlarda, öğretim elemanlarının öğrencilere verdikleri puanlar ve puanlamada izlenen yöntem incelenerek, ölçme araçlarının nitelikleri hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir. Alanın soyut olmasına rağmen, ne tür davranışa ne kadar puan verileceği genelde bu bölümlerde de belirtilmiş bulunmaktadır. Bunun yanında, özellikle Buca Eğitim Fakültesinde tüm öğretim elemanlarının her öğrenciye puan vermesi, çok gözlem sonucuna göre başarının belirlenmesini sağlamaktadır. Ayrıca, her fakülte ve bölümde en az iki aşamalı sınavlarla adayların tanınmasına çalışılması da olumlu bir yaklaşım olarak görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin Buca Eğitim Fakültesi Resim, Heykel ve Grafik Bölümü özel yetenek sınavına giren 146 öğrencinin sınav toplam puanları ve her öğretim elemanının her kağıda verdiği puanlar incelendiğinde, puanlamacı 18 öğretim elemanının verdiği minimum ve maksimum puanlar arasındaki farkın öğrenciden öğrenciye değiştiği ancak, minimum ve maksimum puanlar arasındaki en büyük farkın 25, en küçük farkın da 10 puan olduğu belirlenmiştir.

Buca Eğitim Fakültesi Müzik Bölümüne başvuran 122 adayın toplam puanları ve her öğretim elemanının her öğrenciye verdiği puanlar da incelendiğinde, puanlamacı 13 öğretim elemanının her öğrenciye verdiği puanlar arasında da büyük farklılıkların bulunmadığı, puanların çoğunlukla birbirine

yakın olduğu görülmüştür. Minimum ve maksimum puanlar arasındaki en büyük farkın 25, en küçük farkın da 4 olduğu belirlenmiştir.

Özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerin seçilmesinde kullanılan araçlara bu özellikleri ile bakıldığında, öğrencilerin her öğretim elemanından aldıkları puanlar arasında büyük ölçüde yakınlık bulunduğu anlaşılmaktadır. Bir öğrencinin başarısının çok sayıda değerlendirmeci tarafından birbirine çok yakın puanlarla belirlenmesi, kullanılan ölçme aracının güvenilirlik düzeyi ile ilgili olumlu bir izlenim olarak algılanabilir. Yapılan bir araştırmada, klasik yazılı sınavlarda 20 puanlık bir cevaba, çok sayıda puanlamacının 2 ile 19 arasında puan vermesi, (Turgut, 1982), özel yetenek sınavında yapılan puanlamanın güvenilirlik düzeyinin, klasik yazılı sınavlara göre daha üstün olduğunu göstermektedir.

Yapılan sınavların amacına hizmet edip etmediğine gelince, öncelikle amacın ne olduğunun bilinmesi gerekmektedir. Bilindiği gibi buca Eğitim Fakültesinin amacı öğretmen yetiştirmektir. Güzel Sanatlar Fakültesinin Amacı ise "Sanatın genel fonksiyonu içinde, ülkenin müzik ve resim sanatı alanında gerek duyduğu elemanları yetiştirmek, bu alanlarda inceleme, araştırma, teorik ve pratik çalışmalar yaptırılarak yetenekli öğrencilerin sanat kişiliklerini geliştirmektir" (G.S.F. 1992-s.12) Kurumların amaçları belli olunca, müfredat programları ve öğrenci seçiminde bu amaçlara uygun yöntemlerin kullanılması beklenir. Kurumların programlarının incelenmesi bu araştırmanın konusu değildir. Ancak, sınavların yapılmasında, kurumların amacına uygun sınav türünü belirlemekten çok, başvuran adayların en yeteneklisini seçme ve kayırma olmadan, yansız öğrenci seçimi yapılması ön planda görülmektedir. Bu araştırmada, özel yetenek sınavı puanları ile, üniversite birinci sınıf uyulmalı alan ders puanları arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde çıkmaması, özel yetenek sınavının amacına hizmet edemediğine işaret sayılabileceği gibi kurumların uyguladığı müfredat programlarının öğrencilerin yeteneklerini ortaya koyucu nitelikte düzenlenmemiş olabileceğini de düşündürebilir. Dolayısı ile, kullanılan ölçme araçlarının, kullanışlılık, objektiflik ve güvenilirlik düzeylerinin yüksek görünmesine rağmen, kurumların amacına uygun olduğunun tartışılacağı ortada bulunmaktadır.

12. Kurumlar, Özel Yetenek Sınavında Kullandıkları Ölçme Araçlarının Geliştirilmesi Konusunda Çalışma Yapmakta mıdır?

Önceki bölümlerde de sözü edildiği gibi, gerek becerisel alandaki davranışların sağlıklı olarak sayıya dönüştürülmesinin güçlüğü, gerekse yetişmiş eleman yetersizliği nedeniyle, özel yetenek sınavında kullanılan ölçme araçlarının istenilen düzeyde geliştirildiği söylenemez. Ancak, son 10 yıldan bu yana yapılan sınavlar ve kullanılan ölçme araçları, uygulanan yöntemler dikkate alındığında, kurumların olumlu çalışma ve uygulamalar içinde olduğu görülmektedir.

1985 yılına kadar, araştırma kapsamına giren her iki fakültede de tek aşamalı sınavla öğrenci alımı yapılırken, bu yıldan sonra iki aşamalı sınavın yapılmaya başlandığı görülmektedir. Öğrenci alımındaki bu yöntem değişikliği, bölüme alınacak her öğrencinin en az iki kez gözlenebileceği sonucunu doğurduğundan, ölçme ve değerlendirme açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Buca Eğitim Fakültesine öğrenci alımı sırasında 1989 yılına kadar, bölümce oluşturulan sınırlı sayıda jüri üyesi ile sınav yapılırken, bu yıldan itibaren, bölümde çalışan tüm öğretim elemanlarının katılımı ile jüri oluşturulmaktadır. Bu yöntem değişikliği sayesinde, hem öğrenci alımında kayırma olduğu söylentileri yok edilmiş, hem de değerlendirmeci sayısı artırılarak, öğrencilerin aldıkları puanların güvenilirlik düzeyi yükseltilmeye çalışılmıştır.

Yine 1989 yılına kadar seçme sınavında, puanlamanın hangi ölçütlere göre yapılacağı net olarak belirlenip, her özelliğe ne kadar puan verileceğinin açıklaması yapılmamıştır. 1989 yılına kadar Resim, Heykel, Grafik ve Müzik Bölümlerine öğrenci alınırken genel olarak tek puanın verildiği, Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde de 4 alanda gözlemler yapılarak öğrenci alımı yapıldığı anlaşılmaktadır. Son yıllarda, her üç bölüme öğrenci alınırken da, kullanılan ölçme araçlarının belirgin ölçütlere ayrılarak geliştirildiği, özellikle puanlamada objektifliğin önemli ölçüde artırıldığı gözlenmektedir.

Son yıllarda, Güzel Sanatlar Fakültesine öğrenci alınırken da, ölçme araçlarında, gözlenecek davranışların neler olduğu, bunların puanlama değerlerinin neler olacağı gibi ayrıntılara girildiği görülmektedir. Ayrıca kültür sınavlarında da, klasik tür sınavın terk edilerek çoktan seçmeli testlerin kullanılmaya başlandığı görülmektedir.

Özet olarak, her iki fakülte ve ilgili bölümlerde, ölçme araçlarında ve yöntemlerde değişmelerin olduğu ve bunların da olumlu denebilecek gelişmeler olduğu söylenebilir. Ancak yapılan yeniliklere rağmen, kurumların amaçları doğrultusunda öğrenci alımı yapılmasında en iyi araçların kullanıldığını söylemek güçtür. Daha önce de sözü edildiği gibi, araçları geliştirme çalışmaları daha çok objektif puanlama yapılması yönünden olumlu görünmektedir.

Bu bölümde elde edilen bulgulara genel olarak bakıldığında, öğrenci ailelerinin aylık net gelir düzeylerinin 2 ile 7 milyon arasında değiştiği, annelerin öğrenim düzeyinin çoğunlukla ilköğretim seviyesinde (%55) olduğu, babaların öğrenim düzeyinin ise ilk, orta ve yükseköğretime dengeli dağıldığı, öğrencilerin geleceğe ilişkin beklentileri konusunda, Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin daha çok öğretmenliği, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin ise daha çok üst öğrenim veya serbest çalışmayı düşündükleri anlaşılmaktadır.

Özel yetenek sınavı ile öğrenci alınırken kullanılan ölçme araçlarına genel olarak bakıldığında, öğrencilerin becerisel yeteneğini ortaya koyacak nitelikte ölçme araçlarının kullanıldığı, alanların farklı olması nedeniyle, bölümlere göre farklı araçlar kullanılsa da, temel yaklaşımın aynı yönde olduğu görülmektedir.

Özel yetenek sınavı puanları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasındaki ilişki düzeyinin düşük olduğu, özel yetenek sınavı puanlarının, üniversite birinci sınıf başarı için iyi bir yordayıcı olamayacağı izlenimi edinilmiştir.

Öğrencilerin, lise yetenek dersi puanları ile, özel yetenek sınavı puanları arasındaki ilişki düzeyinin de genelde düşük olduğu, ancak, özel yetenek sınavı puanları ile üniversite birinci sınıf başarı puanları arasındaki ilişki düzeyinden daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin, lise yetenek dersi puanlarının, üniversite birinci sınıf başarı için iyi bir yordayıcı olamayacağı, lise diploma derecelerinin üniversite birinci sınıf teorik alan dersleri için iyi bir yordayıcı olarak kullanılabileceği anlaşılmıştır.

OSS puanları ile, üniversite birinci sınıf başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesinden, OSS puanları ile teorik alan dersleri arasında yüksek düzeyde anlamlı ilişkinin bulunduğu, biraz daha düşük düzeyde olmakla birlikte, OSS puanları ile uygulamalı alan dersleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür.

Özel yetenek sınavında kullanılan ölçme araçlarının objektiflik, kullanılabilirlik ve güvenilirlik düzeylerinin yüksek görülmesine rağmen, bu araçların, kurumların amaçlarına uygun öğrenci seçtiğinin tartışılır olduğu anlaşılmaktadır.

Kurumlar, kullandıkları ölçme araçlarını ve öğrenci seçiminde kullanılan seçim yöntemlerini geliştirici çalışmalar içinde görmektedir.

ÖNERİLER

1. Araştırma bulgularına göre, özel yetenek sınav puanlarının üniversite başarısı için iyi bir yordayıcı olamadığı anlaşılmıştır. Önceki bölümlerde de sözü edildiği gibi, değişik araştırmalarda, lise başarısının, üniversite başarısı için iyi bir yordayıcı olacağı anlaşılmıştır. Bu bilgiler ışığında, özel yetenekli öğrencilerin lise yıllarında yönlendirilmeleri önerilebilir. Son yıllarda bazı illerimizde açılmaya başlanan Güzel Sanatlar Liseleri yaygınlaştırılmalı ve özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarının öğrenci kaynağı bu tür meslek liseleri olmalıdır.

2. Özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilerin, üniversite birinci sınıf başarısı ile, ÖSS puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu anlamlı ilişkinin belli derecelerde lise diploma notları ile üniversite birinci sınıf teorik alan derslerinde de görüldüğü anlaşılmıştır. Bu bulgulara göre iki değişik öneri yapılabilir.

a. Özel yetenek sınavı ile yükseköğretim programlarına alınacak öğrencilerin ÖSS taban puanları yüksek tutulmalı, ya da,

b. Özel yetenek sınavı ile alınan öğrencilere, yalnızca becerisel yeteneklerini ölçecek testler uygulaması ile yetinilmemeli, puanlamada etkili olacak şekilde, akademik yeteneklerini ölçen testlere de yer verilmelidir.

3. Araştırma bulgularında, kullanılan ölçme araçlarının objektif puanlamayı esas aldığı görülmektedir. Araçların geliştirilmesinde, amaca en iyi hizmet edeninin tercih edilmesi beklenir. Bunun için kurumlar, yetiştireceği eleman tipini iyi tanımlamalı, bu tür elemanı yetiştirecek müfredat ayrıntılı ve net olarak belirlenmeli, geliştirilecek ölçme araçları, müfredatta belirtilen ölçütlere en uygun adayları seçmeye yönelik olmalıdır.

4. Araştırma sırasında, kurumların, kullandıkları ölçme araçlarının, ne derecede yetenekli öğrencileri seçtiği konusunda çalışma içinde olmadıkları gözlemlenmiştir. Bir aracın geliştirilmesi için mevcut aracın neyi ölçtüğü, ya da ölçemediği konusunda geriyebildirimlerin bulunması gerekir. Kurumlar, kullandıkları ölçme araçlarının sonuçlarını değerlendirmeli, aksayan yönleri geliştirme çalışmasına girmelidir.

5. Öğrenci başarısının belirlenmesinde, değişik araçlarla ve çok sayıda gözlemlerle karara varılması gerekliliği ilkesinden hareketle, Buca Eğitim Fakültesinde uygulanmakta olan ayrıntılı, belirgin ölçütler çerçevesinde ve çok sayıda öğretim elemanı tarafından yapılan puanlama yöntemi, diğer benzer yükseköğretim kurumlarında da benimsenerek kullanılmalıdır.

6. Araştırma bulgularına göre, ülke düzeyinde genellemelere varılabilmesi için, benzer araştırmalar, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan değişik yükseköğretim kurumlarında tekrarlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akhun, İlhan, Akademik Başarının Kestirilmesi. Çoklu Regresyon Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Bir Araştırma. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No:88, 1980.
- _____. İstatistiklerin Manidarlığı ve Örneklem. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını. 1983.
- _____. İstatistik Formüller ve Tablolar. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 1978.
- _____. "Sınav Türleri ve Bunların Bilgiyi Ölçme Değerleri" Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. Ankara. Sayı:2, s.311-320. 1982.
- Arıcı, Hüsnü, İstatistik Yöntemler ve Uygulama. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi, 1972.
- Armağan, İbrahim. Bilimsel Yöntem. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, 1983.
- _____. Bilimsel Araştırma Yöntemleri. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları. 1983.
- Akgüç, Öztin. "YÖK ve Bazı Görüşler." Milliyet Gazetesi (25.7.1992), s.13.
- Aşkar, Petek. "Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminin Geçerliliği". Yayınlanmamış Doktora Tezi Ankara.:Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 1985.
- Bademci, Vahit. Varyans Analiziyle Güvenirlilik Hesaplanması. Ankara: 1991.
- Baykul, Yaşar. İlkokul Beşinci Sınıftan Lise ve Dengi Okullarının Son Sınıflarına Kadar Matematik ve Fen Derslerine Karşı Tutumda Görülen Değişme ve Öğrenci Seçme Sınavındaki Başarı ile İlişkili Olduğu Düşünülen Bazı Faktörler. Ankara: ÖSYM Yayınları, 1990-1.
- Baykal, Ali. "Eğitimde Bilgisayar, Yararları ve Yetersizlikleri", Yaşadıkça Eğitim Dergisi İstanbul: Sayı:14, s.27-34. 1991.
- Baloğlu, Zekai. Türkiye'de Eğitim. İstanbul: TÜSIAD Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Yayını. 1990.
- Chissom, B.S. ve Lanier, D. "Lise Başarı Notlarının ve Akademik Yetenek Testi Puanlarını Kullanarak Üniversite Birinci Sınıftaki Başarı Ortalamasının Kestirilmesi. (Çev.) Nizamettin Koç. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi Ankara: Sayı:2, s.23-26. 1982.
- Çağlar, Doğan. Başarının Ölçülmesi ve İstatistik Metodlarla Değerlendirme. Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1974.

- Çetin, Rafiye. "Lisedeki Başarı ve Öğrenci Yerleştirme Sınavı Puanları ile Maliye Meslek Yüksekokulu Birinci Sınıfındaki Başarı Arasındaki İlişki". Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 1985.
- D.E.Ü.Güzel Sanatlar Fakültesi. 1991-1992 Giriş Sınavları Kılavuzu. İzmir: Kavram Matbaası. 1991.
- D.E.Ü.Buca Eğitim Fakültesi. 1991-1992 Resim, Müzik, Beden Eğitimi Giriş Yetenek Sınavları Yönergesi. İzmir:1991.
- Dokuz Eylül Üniversitesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim ve Sınav Çerçeve Yönetmeliği. Resmi Gazete, (16.2.1989 gün ve 20082 sayı.) 1989.
- Domino, G. "Differential Prediction of Acedemec Achievement in Conforming and Independent Setting" *Journal of Educational Psychology*. 1968. vol.59, No:4.
- Ebel, Robert L. *Measuring Educational Achievement*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc. Englewoord Cliffs. 1970.
- Ersoy, M.Akif. "Hacettepe Üniversitesi Matematik Bölümü Birinci Sınıf Öğrencilerinin, Birinci Yarıyıl Sonundaki Akademik Başarılarının Çeşitli Faktörlere Göre Değerlendirilmesi". Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 1989.
- Ertürk, Selahattin. *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları: 4. 1982.
- Fitzpatrick, R. ve Morrison, E.J. "Performance and Product Evaluation" R.L.Thorndike (Ed.). *Educational Measurement*. Washington: American Council on Educational. 1971
- Froehlich, C.P. ve Hoyt, K.B. *Guidance Testing*. Chicago: SRA. 1959.
- Frederiksen, N.*Construct Validity and Construct Similarity: Methods for Use in Test Development and Test Validation*. New Jersey: Educational Testing Service, RR-82-45, Princeton, 1982.
- Good, Carter V. *Dictionary of Education*. New York: Mc Grow-Hill Book Company, 1959.
- Gronlund, Norman E. *Measurement and Evalation in Teaching*. New York: Macmillan Publishing Company. 1985.
- Guilford, J.P.*Fundamental Statistics in Psychology And Education* Tokyo-Japan: Tosho Printisgco, Ltd 1978.
- Gümüş, Burhan. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Kalite Matbaası. 1977.
- İpek, M. ve Yaman, S. "İstanbul Teknik Üniversitesi Giriş ve Mezuniyet Sonrası Başarıları Arasındaki Korelasyon". İstanbul: İ.T.Ü.Elektronik Hesap Bilimleri Merkezi (Çoğaltma). 1969.
- Jersild, Arthur. T. *Çocuk Psikolojisi*. (Çev.) Gülseren Günçe Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:4. 1983.

- Kaiser, J. "The Predictive Validity of GRE Aptitude Tests" Paper Presented at The Annual Meeting of The Rocky Mountain Research Association. 1982.
- Kendir, H.Saim ve Tuncer, Cezmi. "Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Sınavında Aldıkları Puanlarla Birinci Sınıftaki Başarılarının Karşılaştırılması" **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**. Ankara: Cilt: 26, Sayı: 1-2, s.45-57, 1969.
- Kepçeoğlu, Muharrem. **Okullarda Yetenek-Başarı Karşılaştırması**. Ankara, M.E.B.Planlama-Araştırma ve Koordinasyon Dairesi, Yayın No: 126. 1973.
- Karasar, Niyazi, **Araştırmalarda Rapor Hazırlama Yöntemi**. Ankara: Pars Matbaacılık ve Ambalaj Sanayii, 1976.
- Kaya, Yahya Kemal. **İnsan Yetiştirme Düzenimiz**. Ankara: Nüve Matbaası. 1974.
- Kaptan, Saim. **Bilimsel Araştırma Teknikleri**. Ankara: Ayyıldız Matbaası. A.Ş. 1973.
- Karadeniz, M.Cemil. "İstanbul Üniversitesinde Öğretim ve Başarı Durumu" **TÜBİTAK VI.Bilim Kongresi Tebliğleri**. Ankara: s.211-219. 1977.
- _____. "Üniversitelerimizde Başarı Durumlarının Karşılaştırılması" **TÜBİTAK VI. Kongresi Tebliğleri**. Ankara: s.131-136. 1977.
- Kısakürek, Mehmet A. **Sınıf Atmosferinin Öğrenci Başarısına Etkisi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları. No:144. 1985.
- Koç, Nizamettin. "Standart Başarı Testlerinin Bir Eğitim Sisteminde Verilen Çeşitli Kararlardaki Yeri ve Önemi" **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**. Ankara: Cilt:17, Sayı: 1-2. s.159. 1985.
- _____. **Liselerde Öğrencilerin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi Uygulamalarının Etkililiğine İlişkin Bir Araştırma**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları. No: 104, 1981.
- Lindquist, E.F. **İstatistiğe Giriş**. (Çev.) Hasan Tan ve Tuğrul Taner. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi. 1975.
- Mihçioğlu, Cemal. **Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz**. Ankara: İkinci Baskı, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No: 278. 1969.
- _____. **Üniversiteye Girişin Yeniden Düzenlenmesi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No:40. 1974.
- Milli Eğitim Bakanlığı. **Ortaokullar ile Lise ve Dengi Okulların Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1984.
- _____. **Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Ortaöğretim kurumlarında Ders Geçme ve Kredi Yönetmeliği**. **Resmi Gazete**. (2.9.1991 gün ve 20979 sayı) 1991.

- _____. Ölçme ve Değerlendirme Sistemi Geliştirme Çalışmaları I. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı. 1990.
- _____. Sekizinci Milli Eğitim Şurası. Ankara: Talim ve Terbiye Dairesi Yayını. 1971.
- _____. Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası. Ankara: Milli Eğitim Basımevi. 1975.
- _____. "Onuncu Milli Eğitim Şurası Öğrenci Akışı Komisyonu Raporu". Milli Eğitim Şura Özel Sayısı. Ankara: Milli Eğitim Bakımevi. 1981.
- Milli Eğitim Bakanlığı. Ders Geçme ve Kredi Uygulamasına İlişkin Program Kılavuzu. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. 1991.
- Milliyet Gazetesi. "Atatürk Üniversitesi (İlan)". 5 Temmuz 1992. s.8.
- _____. "Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörlüğü (İlan)" 19 Haziran 1992. s.8.
- _____. "Gazi Üniversitesi Rektörlüğü (İlan)". 20 Haziran 1992. s.8.
- _____. "Ortadoğu Teknik Üniversitesi (İlan)". 7 Temmuz 1992. s.14.
- McNemar, Quin. Psychological Statistics. Fourth Edition, Tokyo: 1969.
- Oral, Tevfik. "Lise Başarı Ölçüleri ile ÖSYS Puanları Arasındaki Uyum. Yayınlanmamış Doktora Tezi". Ankara . Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1985.
- Onay, Perihan. "Öğrencilerin Lise, Üniversitelerarası Giriş İmtihanı ve Üniversite Başarıları Arasındaki İlişkiler". Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitim Fakültesi. 1972.
- ÖSYM. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı 1984 İkinci Basamak sınav Kılavuzu. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi. 1984.
- _____. 1992 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Kılavuzu. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, 1992.
- _____. "1987 Yükseköğretim Öğrenci Kontenjanları. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Dökümantasyon Merkezi DKB-0009, 1987.
- _____. 1988 Yükseköğretim Öğrenci Kontenjanları. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Dökümantasyon Birimi. DKB-0011. 1988.
- _____. 1989 Yükseköğretim Öğrenci Kontenjanları. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Dökümantasyon Birimi. DKB-0013, 1989.
- _____. Yükseköğretimde Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminin Esasları ve Bu Sistemde Yapılması Düşünülen Değişiklikler. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi. 1990.

- Özçelik, Durmuş Ali. "Öğrenciye Seçme ve Yerleştirme Sınavı Geçerlik Araştırması". Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Geçerliğinin Araştırmasında Kullanılan Yöntemlere İlişkin Bazı Sorunlar. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, AGB. 1982.
- _____. Okullarda Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: ÖSYM. Eğitim Yayınları. No:3. 1981.
- _____. Test Hazırlama Kılavuzu. Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları, No:5. 1989.
- _____. Eğitim Programları ve Öğretim. Ankara: ÖSYM. Eğitim Yayınları, No:8 1989.
- Özgentaş, İbrahim. Türkiye'de Resmi İlk ve Orta Dereceli Okullarda Başarısızlık Yüzdeleri. Ankara: M.E.B.Planlama-Araştırma ve Koordinasyon Dairesi. 1970.
- Özoğlu, Süleyman Çetin. Liselerde sosyal Bilimler Öğretimi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları. No:38. 1974.
- Oğuzkan, Turhan, Fuat Turgut ve Süleyman Ç.Özoğlu. Orta Öğretimin İkinci Devresinde Ders Geçme ve Kredi Düzeni Üzerinde Bir Simülasyon Denemesi. İstanbul: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Adamı Yetiştirme Grubu. Proje No: MAYG-20. Milli Eğitim Bakanlığı. 1974.
- Özgüven, I. Ethem. "Üniversiteye Girişte Özel Dersanelerin Rolü". Ankara:VI. Bilim Kongresi Bilim Adamı Yetiştirme Tebliğleri. :1977.
- Richards, J. ve Diğerleri. "American Collage Testing Program" *Journal of Educational Psychology*. 1967. Vol. 58, No:6.
- Rıza, Enver Tahir. Eğitimde Yöntemler Teknolojisi. İzmir: Karınca Matbaacılık. 1990.
- Richter, J. ve Scandrette, D. "Öğrencinin Akademik Başarısı ile Öğretmen Tarafından Yapılan Kişilik Derecelendirmeleri Arasındaki İlişki." (Çev.) Nizamettin Koç. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. Ankara: Sayı:2, s.27-33.1982.
- Sönmez, Veysel. Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı. Ankara: Olgaç Matbaası. 1988.
- Şeniş, B.Fethi. İstatistik. Ankara: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını. 1986.
- Tezbaşaran, A. Ata. "Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminde 1987 Yılında Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir Araştırma". Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 1991.
- Tekin, Halil. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Daily News Web Ofset Tesisleri. 1982.
- Turgut, M.Fuat. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metodları. Ankara: Saydam Matbaacılık. 1984.
- Turgut, İhsan. Eğitim Üzerine Felsefe Bir Deneme. İzmir. Karınca Matbaacılık. 1989.
- Taymaz, Haydar. "Ortaöğretimde Öğrenci Başarısının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi". Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi. 1974.

- _____. "Ortaöğretimde Öğrenci Başarısının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Etüt ve Programlama Dairesi Yayınları. No:82. 1972.
- _____. "Eğitimde Faydalanılan İstatistik Metodları. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1970.
- Tan, Hasan. Giriş Sınavımız İyi Öğrenci Seçebiliyor mu? Ankara: Ortadoğu Teknik Üniversitesi Yayınları, No:10. 1966.
- Toker, Fethi, Behran Uçankaya ve Gülsevil Gülcü. Hacettepe Üniversitesine Öğrenci Seçme Üzerine Ön Araştırma. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Öğrenci İşleri Araştırma Bölümü. 1969.
- Tyler, Ralph V. "General Stament On Evaluation". *Readings In Educational And Psychological Measurement*. New York: Houghton Mifflin Company. 1966.
- Topsever, Yurdal. *Psikolojide Araştırma, Deney ve Analiz*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi. 1991.
- Ural, Mehmet, Hasan Erdoğan ve Müfide Tüzün. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (İstatistik Uygulamalı)*. Ankara: Emel Matbaacılık Sanayi. 1984.
- Uluğ, Fevzi. *Okulda Başarı*. Remzi Kitabevi. İstanbul. 1990.
- Uysal, Şefik. *Bireysel ve Toplumsal Faktörlere Göre Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimleri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları. No:12. 1970.
- ÜSYM. *Üniversitelerarası seçme Sınavı Geçerlik Araştırması*. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi. Araştırma, Geliştirme ve Proje Birimi. 1979.
- _____. *Yükseköğretime Girişte Fırsat Eşitliği*. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, Araştırma, Geliştirme ve Proje Birimi. 1979.
- Ünal, Cavit. "Teknik Öğretmenlerde Başarının Önceden Kestirilmesi." *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Onuncu Yıla Armağan 1965-1975*. Ankara: Yayın no:2, s.131-138. 1975.
- Wick, W. John. *Educational Meassurement. Where Are We Going and How Will We Know When We Get There?* Columbus, Ohio: Charles E. Merril Publishing Company: 1973.
- Wilson, K.M. A.Reviev of Research on The Prediction of Academec Performance After The Freshman Year. New York: Collage Entrance Examination Board, No:83-2. 1983.
- Yıldırım, Cemal. *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları No:7. 1983.
- YÖK. *Türk Yükseköğretiminde On Yıl 1981-1991*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı. 1991.

Yükseköğretim Kanunu (2547 S.K.). "2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun (3248 S.K.)". **Resmi Gazete**, 18977, 17 Ağustos 1983.

_____. "2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (2984 S.K.)". **Resmi Gazete**, 18325, 8 Mart 1984.

_____. "2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 44.Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun (3511 S.K.)". **Resmi Gazete**. 20032, 27 Aralık 1988.

_____. " 2547 Sayılı yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair kanun (3747 S.K.)". **Resmi Gazete**, 20896, 9 Haziran 1991.

_____. "2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun (3804 S.K.)". **Resmi Gazete**, 21245, 21 Mayıs 1992.